

АНАЛІЗ РОБОТИ ЗА 2020-2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робота ліцею імені Б. Лепкого Дрогобицької міської ради Львівської області у 2020/2021 навчальному році була спрямована на реалізацію положень Конституції України, на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої освіти», Указу Президента України від 09 липня 2013 року № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», постанови Кабінету Міністрів від 27 серпня 2010 року № 776 «Про внесення змін до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року №24», постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», наказу Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 904/27369 «Порядок переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу», листа Міністерства освіти і науки України від 23.03.2020 № 1/9-173 «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину», створення умов для забезпечення доступу громадян до якісної освіти, вдосконалення культурних і національних освітніх прав і запитів усіх громадян, утвердження високого статусу педагогічних працівників у суспільстві, в галузі освіти міста Дрогобича.

У 2020/2021 навчальному році педагогічний колектив школи працював над реалізацією педагогічної проблеми: **“Забезпечення теоретичної, гуманітарної, загальнокультурної підготовки хлібних та обдарованих дітей. Формування особистості патріота України, що усвідомлює свою приналежність до європейської цивілізації. Підготовка до життя в сучасних реаліях. Співпраця сім’ї, школи та громадськості”**

ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЯКОСТІ ОСВІТИ

На 05.09.2020 р. у ліцеї було 679 учнів. I семестр 2020-2021 навчального року закінчило 674 учнів.

Значно більше, у порівнянні з аналогічним періодом минулого навчального року, було пропущено навчальних занять вчителями –1043, у тому числі через брак відповідних фахівців (з англійської мови, музики, тощо) не замінено – 138 уроків(8%). Найбільше пропущено занять з англійської мови –531 уроків, з яких: 241 проведено заміни зведеними групами, 206 замінено вчителями англійської мови і 26 уроків замінено іншими предметами.

Обмеження введені під час пандемії вплинули на систему внутрішнього контролю якості освіти. Запланованих заходів із вивчення якості освітньої діяльності є значно менше. Так, було проведено детальний аналіз взаємодії учнів, вчителів та батьків у період обмеженого доступу до освітнього закладу. Значно зросла роль сучасних комунікативних засобів, у тому числі сайту ліцею(<https://dr-gimnasium.e-schools.info>), е-журналів та відповідно е-щоденників, які на ньому розміщені, що відображено у наказі № 43 «Про результати перевірки щоденників ліцеїстів» від 18.11.20р. Взагалі, після успішного тестування е-щоденників, МОН розпочало активне поширення сервісу серед шкіл, що ще не мають їх у користуванні\

(<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozpochalo-pidklyuchennya-shkil-do-bezkoshtovnoho-servisu-elektronnih-zhurnaliv-ta-shodennikiv>).

Проводився детальний аналіз стану викладання математики в ліцеї. За наслідками моніторингу знань, умінь та навичок учнів видано наказ № 53 «Про результати директорських контрольних робіт з математики у 5,9 та профільних 11 класах в I семестрі 2020-2021 н.р.» від 11.12.20р. , а на закінчення першого семестру на педагогічній раді пройшло детальне обговорення ролі математичної освіти в процесі соціалізації випускників ліцею із аналізом моніторингу знань, професійного росту вчителів, анкетування учнів та батьків(Протокол №9 від 05.01.21р.).

При аналізі результатів освітньої діяльності ліцею за I семестр 2020-2021 н.р. брались до уваги «Положення про академічну доброчесність, у відповідності з яким об'єктивне та своєчасне виставлення оцінок є критерієм академічної доброчесності.

З метою готовності освітнього закладу до роботи в умовах дистанційного навчання Блищак Р.Я. та Івахівим Н.Ф. було розгорнуто ліцейну платформу на базі G Suite та проведено вчителями ліцею Блищак С.Б. Онисько Л.С. Марчук Г.Я., Волотко Л.В. кілька тренінг-семінарів з методики використання різноманітних інструментів в умовах дистанційного навчання. Напередодні, через сторінку сайту ліцею, досліджувалось питання ефективності онлайн навчання: 78,3% - погоджуються, що в умовах карантину чи пропуску занять можливий варіант;12,1% зазначають, що є багато труднощів (інтернет-доступ, комп'ютер, вільний час, тощо) і 9,6% вважають що це нічого не дає (дослідження не є репрезативним, в ньому взяло участь 83 респонденти).

Психологом ліцею проведено дослідження серед учнів 9-х класах з питань вибору професії, і що актуально для освітнього закладу напрямків профлізації старшої школи на наступний навчальний рік. Ця проблема потребує подальшого опрацювання у II півріччі з батьками, класними керівниками та вчителями.

В цьому півріччі за рахунок державної програми ліцей зміцнив навчально-матеріальну базу - отримав STEM лабораторію, що створює потужне освітнє середовище з фізики, хімії та біології, яке мотивує учнів та надає можливість виробляти практичні навички.

Про результатами освітньої діяльності закінчення I семестру 2020-2021 навчального року

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Для оцінювання використовуються 4 критерії оцінювання навчальних досягнень основної та старшої школи виражені 12 бальною шкалою оцінювання.

У моніторинговому дослідженні навчальних досягнень взято ліцеїстів 5-11 класів. Значно легше провести аналіз у класах, де ведуться електронні журнали: 5А, 5В, 5Г, 6А, 7В, 9Б, 9В,10А, 10Б, 10В,11Б, що охоплює 40% учнів. При аналізі увага зверталась на учнів, які закінчили навчальний період із показниками високого, достатнього та з яких предметів початкового рівня рівень засвоєння знань.

Для полегшення аналізу, за його наслідками сформовано кілька таблиць та гістограм. Дані результатів закінчення I семестру наведено у рейтинговій таблиці за середніми балами здобувачів освіти на закінчення першого семестру.

Рівні знань

класи	Високий IV		Достатній III		Середній II		Початковий I
	Кількість учнів	Відсоток учнів за рівнем знань	Кількість учнів	Відсоток учнів за рівнем знань	Кількість учнів	Відсоток учнів за рівнем знань	Кількість учнів
<u>5A</u>	19	65,5	10	34,5			
<u>5Б</u>	17	56,7	13	43,3			
<u>5В</u>	18	64,3	10	35,7			
<u>5Г</u>	21	67,7	10	32,3			
<u>5-і</u>	75	63,5	43	36,5			
<u>6A</u>	16	51,6	15	48,4			
<u>6Б</u>	8	25	24	75			
<u>6В</u>	14	45,2	17	54,8			
<u>6Г</u>	9	29	22	71			
<u>6-і</u>	47	38	78	62			
<u>7A</u>	10	31	21	66	1	3	
<u>7Б</u>	13	43	17	57			
<u>7В</u>	10	31,3	22	68,8			
<u>7-і</u>	33	35,2	60	63,8	1	1	
<u>8A</u>	7	22,6	22	71	2	6,4	

<u>8Б</u>	7	23,3	20	66,7	3	10
<u>8В</u>	11	34,4	21	65,6		
<u>8-і</u>	25	26,9	63	67,7	5	5,4
<u>9А</u>	10	31,3	21	65,6	1	3,1
<u>9Б</u>	10	33,3	19	63,3	1	3,3
<u>9В</u>	8	25	24	75		
<u>9-і</u>	28	30	64	68	2	2
<u>5-9 і</u>	209	39,8	308	58,7	8	1,5
<u>10А</u>	3	13	19	82,6	1	4,3
<u>10Б</u>	14	60,9	9	39,1		
<u>10В</u>	14	46,7	16	53,3		
<u>10і</u>	31	40	46	59	1	1
<u>11А</u>	8	34,8	14	60,9	1	4,3
<u>11Б</u>	17	70,8	7	29,2		
<u>11В</u>	13	46,4	14	50	1	3,6
<u>11і</u>	38	50,4	35	47	2	2,6
<u>10-11і</u>	69	45	81	53	3	2
<u>Разом</u>	276	41	387	57	11	2

Рейтинг учнів за середнім балом та середнім показником навченості зроблено окремо. А далі проаналізовано кількість відмінників у класах. При загальній кількості 62 найбільше відмінників у 5Б, 6А, 6В, 10В та 11В класах: п'ять-шість відповідно відмінників. Немає відмінників у 6Б, 7А, 8А класах. Наступна діаграма показує, як із зменшенням кількості відмінників у класах росте кількість учнів, що не «встигають» з одного, або декількох предметів.

I, взагалі, кількість учнів із початковим рівнем знань є 46 із різних предметів(67). Найбільше таких ліцеїстів у 7А, 8А, 8Б,8В,9В класах:

На виконання графіка контролю стану викладання навчальних предметів, плану роботи ліцею на 2020-2021 н.р. та у відповідності до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Ліцею імені Богдана Лепкого» вивчалось питання стану викладання математики, дотримання державних вимог до змісту та обсягу навчальних програм й рівня навчальних досягнень учнів з математики. Мета контролю: вивчити стан викладання, дотримання державних вимог щодо змісту, обсягу навчальних програм та рівня компетенції учнів з математики.

Під час фронтального вивчення стану викладання математики було визначено рівень навчальних досягнень 260 учнів 5-х, 9-х, 11-х профільних класів шляхом проведення контрольних робіт.

Тексти контрольних робіт складено відповідно до чинних програм, із урахуванням профілю класу. Вони містили теоретичні питання, якісні, розрахункові та графічні задачі.

Як свідчать результати контрольних робіт, учні загалом розуміють суть основних математичних законів і закономірностей. Вони засвоїли фактологічні знання з математики, відтворюють основні ознаки математичних понять, застосовують отримані знання при розв'язуванні задач, в основному дотримуються вимог щодо їх оформлення. Проте припускаються значної кількості помилок обчислювального характеру (а це програма початкової школи), погано пам'ятають матеріал, вивчений у минулому навчальному році, не завжди можуть застосувати здобуті знання для пояснення практично орієнтованих завдань, продемонструвати здатність використовувати їх у практичній повсякденній діяльності.

Під час виконання контрольних робіт з математики найбільше помилок учні 5-х класів допускали при:

- застосування розподільного закону;
- аналізі умови задачі, складання рівнянь для розв'язування задач;

У порівнянні з минулим навчальним роком з аналогічною контрольною роботою справились учні на такому ж рівні.

Під час виконання контрольних робіт з алгебри найбільше помилок учні 9-х класів допускали при:

- оцінюванні значення виразів за властивостями нерівностей;
- геометричній інтерпретації розв'язків нерівності на числовій прямій;
- знаходження проміжків значень функції;

Корекції потребують знання учнів у вправах з параметрами. Прикрим був факт відсутності учнів на контрольних роботах, причому найбільше у 9В класі – майже третина і частина з них не могла пояснити причини відсутності.

З аналізу контрольних робіт видно, що є учні які систематично показують високий рівень знань, а моніторинг констатує недостатню роботу вчителів із попередження типових труднощів учнів у засвоєнні базового навчального матеріалу у певної група учнів у кожному класі, які показують низький рівень навчальних досягнень.

У зв'язку з епідеміологічною ситуацією та з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), відповідно до розпоряджень по ліцею № 04/21 від 11.02.2021р. «Про переведення освітнього процесу на дистанційний режим», №08/21 від 23.01.2020р. «Про

переведення освітнього процесу на дистанційний режим» в ліцеї було організоване дистанційне навчання.

З метою вивчення стану організації дистанційного навчання в умовах карантину, його ефективності було вивчено шкільну документацію, опитано учнів та батьків, проведено анкетування вчителів, в якому взяло участь 70% педагогів. Та відвідано заступником директора з навчально-виховної роботи Р.Я. Блищакон онлайн більше тридцяти уроків та позакласних заходів. По-перше слід зазначити, що на період карантину дистанційне навчання проводилося з усіх предметів інваріантної складової.

Вчителі використовували різні режими дистанційного навчання, програми та цифрові сервіси. І опанували методику переважно в процесі навчання:

Всім учням був забезпечений доступ до навчальних матеріалів та завдань шляхом використання різних засобів обміну інформацією. Вчителі використовували різні методи та технології, щоб навчання було ефективним та цікавим.

Освітній процес в умовах дистанційного навчання був організований з урахуванням принципу здоров'язбереження, запобігаючи емоційному, ментальному та фізичному перевантаженню учнів.

Результати опитування засвідчили проблему недостатнього використання сайтів ліцею для комунікації з учнями та їх батьками (через домашні завдання, посилання та оцінювання). Учні часто губились в розмаїтті платформ навчання. А тому присутність на дистанційному навчанні учнів в основному 25-75%:

На думку ліцеїстів, найчастіше вчителі комунікують з ними шляхом:

- надсилання переліку параграфів підручника та вправ для самостійного опрацювання;
- проведення навчальних занять онлайн;
- надсилання відеоматеріалів із навчальних тем;
- проведення самостійних робіт, тестування;
- надсилання лише домашнього завдання.

Водночас частина ліцеїстів вказали на відсутність комунікації педагогів з ними.

Он-лайн опитування, проведене на сайті ліцею (171 респондент), показує, що дистанційне навчання :

77.2%(132) - в умовах карантину чи пропуску занять можливий варіант

12.9%(22) - багато труднощів (інтернет-доступ, комп'ютер, вільний час, тощо)

9.9%(17) - нічого не дає.

За час дистанційного навчання сайт ліцею відвідали:

- Адміністрація(4) – 100%

- Вчителі(39) – 61%

- Учні(435) – 64%

- Батьки(126)- 19%

А у е-щоденниках було виставлено 10,966 відміток. Отже, сайт ліцею став хорошим майданчиком організації та комунікації під час дистанційного навчання.

Водночас аналіз показує певні проблеми в організації дистанційного навчання в умовах карантину:

Технічне забезпечення учасників освітнього процесу:

- низька швидкість інтернет зв'язку або його відсутність;
- відсутність навчальних ресурсів, що можуть повноцінно забезпечити формування знань учнів із навчальних предметів;
- відсутність у багатьох учителів та учнів сучасних мобільних пристроїв, комп'ютерів та інших гаджетів (особливо в сільській місцевості);
- обмежений доступ окремих учнів до комп'ютерної техніки (у сім'ї можуть бути двоє-троє школярів та батьки працювати у дистанційному режимі).

Психолого-педагогічний та методичний супровід дистанційного навчання учнів:

- відсутність досвіду такого навчання, як у вчителів, так і учнів;
- окремі педагоги недостатньо володіють ІКТ;
- ненормований робочий день вчителів (постійний зв'язок із батьками, перевірка робіт учнів, підготовка до навчальних занять та завдань з детальними інструкціями займають багато часу); · деяким вчителям важко адаптуватися до нових умов навчання;
- низька якість або повна відсутність методичного супроводу організації дистанційного навчання від методичних служб;
- недостатній контроль за станом засвоєння учнями знань;
- неможливість проконтролювати дотримання учнями академічної доброчесності під час виконання домашніх завдань;
- у учнів початкової ланки ще не сформовані вміння самостійно вчитися, опрацьовувати навчальний матеріал;
- небажання деяких учнів навчатися самостійно на онлайн-платформах;
- відсутність контролю зі сторони батьків щодо дистанційного навчання їхніх дітей.

Санітарно-гігієнічні умови організації дистанційного навчання:

- не дотримано ергономічні вимоги до викладу матеріалу для дітей (різний шрифт, посилання на неперевірені відео, часто з рекламою, зavelикий обсяг навчального матеріалу);
- велике навантаження на органи зору, як для вчителів, так і для учнів (перевантаження роботою за комп'ютером, не враховується загальне навантаження на дитину).

Було вивчено питання стану реалізації в ліцеї Закону України «Про мови» та дотримання норм єдиного орфографічного режиму в освітньому процесі

Українська мова є державною мовою в Україні. Весь педагогічний колектив володіє державною мовою, документація, листування та спілкування у ліцеї ведеться виключно українською мовою.

Адміністрацією здійснено певну роботу з формування культури мовлення, прищеплення любові до рідної мови, шанобливого ставлення до державних святинь, історичного минулого українського народу, його традицій. Освітній процес здійснюється українською мовою відповідно до вимог законодавства про мови.

Навчання в закладі здійснюється українською мовою. Педагоги дотримуються мовного режиму у веденні ділової документації (книги наказів, протоколів педагогічної ради, нарад при директорові, план роботи на поточний навчальний рік, матеріали методичних об'єднань тощо).

В ліцеї створено необхідні умови для розширення функціонування української мови як державної.

Навчальні предмети українська мова та література викладаються дотримуючись вимог МОН щодо викладання української мови. Викладання української мови та літератури здійснюється за чинними навчальними планами, використовуються підручники і посібники, що мають гриф МОН України.

З метою підвищення якості знань учнів з української мови та більш якісної підготовки до складання ЗНО з української мови впроваджено факультативні заняття у кількості додатково 1 година на тиждень для кожного курсу.

Учні школи забезпечені україномовними підручниками на 100%. За I семестр 2020 – 2021 навчального року бібліотечний фонд поповнився новими екземплярами художньої, наукової, довідкової літератури українською мовою видання.

Виховна та позакласна робота спрямована на поширення використання української мови, вивчення традицій і культури українського народу, виховання патріотизму, національної свідомості формування в дітях особистісних рис громадянина України на основі традицій народної педагогіки і моралі.

Традиційними в закладі стали Тиждень української писемності та мови (проводився з 5 по 9 листопада); Дні Лесі Українки (лютий) та Шевченківські свята (березень).

У ліцеї діє 6 кабінетів української мови та літератури з необхідною навчально-методичною базою, оформлені стенди з використанням державної символіки, українських народних мотивів, подіями з історії України. З них один кабінет тематично оформлений красномовно-літературно ім. І. Франка і один кабінет функціонує як музей Богдана Лепкого.

Учні ліцею є постійними учасниками та призерами II-IV етапів олімпіад з української мови, мовознавчих конкурсів ім. Т. Шевченка, П. Яцика та інших. Учні та вчителі ліцею постійні учасники Всеукраїнського радіодиктанту, а вчитель української мови та літератури Мисишин Р.Є. тричі поспіль ставала переможцем у 2016-2018 роках. За 30 років існування ліцею випущено десять літературних альманахів «Первоцвіт».

У ліцеї вивчається питання мовного законодавства, аналізується, забезпечується дотримання ведення документації, оформлення наочності, організація та проведення масових заходів, урочистостей. У школі обладнано куточки державної символіки, а також успішно ведеться роз'яснення учням ідейної суті державних символів і правил їх використання, ритуалів, традицій, виховується позитивне ставлення до державних символів України, формуються почуття поваги до них, стійкі навички свідомого дотримання почестей та правил поведінки щодо державних символів у повсякденному житті, під час урочистих заходів.

Відповідно до листа МОН України від 11.08.20 року № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах у 2020/2021 навчальному році», наказів МОН України № 496 від 03.06.2008 р. «Про затвердження Інструкції з ведення Класного журналу учнів 5-11(12) класів загальноосвітніх

навчальних закладів», № 412 від 08.04.2015 р. «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів», наказ МОН від 07 грудня 2018 року № 1362 (із змінами) «Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів першого класу Нової української школи», постанови Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 року № 4373, наказу МОН України від 29.07.2019 р. № 1033 «Про впровадження нової редакції Українського правопису», рішення педагогічної ради школи (протокол № 1 від 31.08.2020р.), № 50 від 22 серпня 2020 року «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» та з метою забезпечення дотримання єдиного орфографічного режиму та вимог щодо ведення шкільної документації.).

Про результатами освітньої діяльності закінчення II семестру 2020-2021 н.р.

Керуючись законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», відповідно до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти» «Положення про академічну доброчесність педагогічних працівників та здобувачів освіти ліцею», згідно з річним планом роботи та з метою відстеження динаміки навчальних досягнень було здійснено моніторинг освітньої діяльності здобувачів освіти на закінчення II семестру 2020-2021 навчального року.

Мета даного моніторингу – дослідити рівень навчальних досягнень учнів за семестр, порівняти з аналогічними показниками за попередні навчальні періоди, відстежити динаміку зміни показників, визначити проблемні питання та накреслити шляхи подолання. Головне завдання розвитку системи моніторингу в школі – отримання об'єктивної інформації про якість надання освітніх послуг, оперативне прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що сприятимуть розвитку освітнього процесу й усуватимуть недоліки.

II семестр 2020-2021 навчального року закінчило 674 учнів. Упродовж II семестру учні з ліцею не вибували. Наказом від 25.01.21р. №06/21 «Про переведення Знака Дем'яна (5Г клас) на домашнє навчання з математики» було організовано домашнє навчання: запропоновано індивідуальну навчальну траєкторію та визначено два крайні терміни здачі тем. Відповідно 23 березня та 31 травня учень написав контрольні роботи з математики, оцінки за які виставлено в класний журнал і стали основами для виставлення семестрової та відповідно річної оцінки з предмету.

Створення безпечних умов навчання є один з пріоритетних напрямків роботи освітнього закладу. Протягом другого семестру 2020-2021 н.р. було травмовано під час занять п'ять учнів, в основному це переломи чи вивихи руки на заняттях з фізичної культури. Та у побуті з учнями сталось 4 нещасних випадки, пов'язаних із травмуванні на вулиці. Психологом ліцею І.В. Мітрофановою проводився постійний моніторинг комфортності перебування ліцеїстів на навчанні очному та дистанційному.

У зв'язку із карантинними заходами COVID19 ліцеїсти перебували на дистанційному навчанні 12-15.02, 24.02-05.03 та 24.03-26.04 що становило 50% навчального часу другого семестру. За цей період двоє учнів та 4 вчителів перехворіли, а 13 вчителів та 8 учнів перебували на самоізоляції. Було пропущено вчителями 493 уроки (цей показник є наполовину меншим аніж за I семестр цього навчального року) з них 100 не було замінено. В основному не замінялись факультативи, та у випадку неможливості адекватної заміни уроків фахівцем. З метою оперативного аналізу дієвості дистанційного навчання був проведений детальний моніторинг якості надання освітніх послуг вчителями ліцею. А згідно наказу №12/21 від 15.03.21р. «Про підсумки дистанційного навчання» вчителі ліцею обрали основну платформу для домашніх завдань та виставлення оцінок дистанційно – е- щоденник та е-журнал з сайту ліцею та єдину навчальну платформу G Suit з усіма інструментами, які в неї входять. Це значно посилило навчальний ефект, та покращило взаємозв'язок з учнями та батьками. Було дистанційно відвідано заступником директора з навчально-виховної роботи Р.Я. Блищакком 32 освітні заняття та позакласні заходи, проведені вчителями дистанційно:

Г.Г. Марчук, Ю.М. Лучшева, С.Б. Блищак, Л.С. Підлиської, С.Б. Дорик, Г.Р. Швед, М.І. Грицьків, Т.В. Легедхзи, Р.З. Бориславського, Р.Є. Мисишин, О.П. Сушко, Л.С. Пирин, О.С. Виристи, А.С. Юрківа, Н.В. Разумейко, Н.Ф. Івахіва та Р.В. Кінаша. Крім цього, для підтримання внутрішньої системи якості освіти було вивчено дотримання єдиного орфографічного режиму підсумок у наказі №09/21 від 11.02.21р. «Про стан реалізації Закону України «Про мови» та дотримання єдиного орфографічного режиму в освітньому процесі» та вивчено стан викладання природознавства, аналіз у наказі №25/21 від 24.05.21р. «Про підсумки моніторингу викладання природознавства». На закінчення навчального року було організовано, із записом у класні журнали, 10 днів начальних екскурсій, подорожей, захисту курсових робіт, практикумів, дискусій, форумів, тощо.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Для оцінювання використовуються 4 критерії оцінювання навчальних досягнень основної та старшої школи виражені 12 бальною шкалою оцінювання. Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. За основу аналізу взято електронні звіти підготовлені класними керівниками та вчителями із сайту ліцею <https://dr-gimnasium.e-schools.info/reports/v3/data/2877/show>. При аналізі увага зверталась на учнів, які закінчили навчальний період із показниками високого, достатнього та з яких предметів початкового рівня рівень засвоєння знань. Для полегшення аналізу, за його результатами сформовано кілька таблиць та гістограм. Дані результатів закінчення I семестру наведено у рейтинговій таблиці за середніми балами здобувачів освіти на закінчення першого семестру. Найперше, сформовано рейтингову таблицю освітнього потенціалу ліцеїстів за підсумками II семестру та у порівнянні з I семестром, де учнів розкладено на 233 рейтингові позиції. Рейтинг учнів за середнім балом та середнім показником навченості зроблено окремо (Додаток №1). Найперше, значно кількісно зріс контингент ліцеїстів із високими навчальними можливостями у порівнянні із першим семестром 19, а у другому 65, що відображено у наказі №36/21 від 10.06.21р. «Про переведення учнів перевідних класів, нагородження Похвальними листами «За високі досягнення у навчанні».

Та рейтинг класів за навчальними можливостями. Якщо прийняти за умовний рівень високих досягнень в навчанні 9,6 то видно, що його перевищують 5-і, 6А, 9Б та 10 Б класи, яких і можна назвати фаворитами у навчанні. А якщо за нижню межу взяти 8,8, то до неї не дотягують 7А, 8А.8Б та 10А класи. І очевидно з гістограми явний лідер у навчанні 5Б клас і відповідно клас з найменшим начальним потенціалом 7А. Такі ж результати довалв аналіз за підсумками I семестру. Відповідно, очевидний, висновок, що кількість ліцеїстів із позитивною динамікою значно переважають інші групи..

Відповідно до річного плану роботи ліцею на 2020 - 2021 навчальний рік протягом II семестру 2021 р. здійснено моніторинг викладання природознавства. Метою перевірки було: вивчення питання забезпечення базового рівня знань учнів з природознавства, матеріально-технічне та методичне забезпечення освітнього процесу, відповідність викладання навчальним програмам, об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів, розвиток творчих здібностей учнів, формування знань, умінь і навичок у відповідності до вимог програм для загальноосвітніх шкіл, методика викладання предмету «Природознавство»; застосування інтерактивних методів навчання; розвиток компетентностей у галузі природничих наук, науковість, планування навчального матеріалу, наявність поурочних і календарно-тематичних планів, їхня якість, використання наочних посібників, забезпеченість підручниками, виконання практичних робіт відповідно до навчальних програм.

За результатами проведеної роботи з'ясовано, що навчання з природознавства сплановано згідно з листом Міністерства освіти і науки України «Щодо вивчення у закладах загальної середньої освіти навчальних предметів у 2020-2021 навчальному році», Календарні плани складено з урахуванням методичних рекомендацій. Поурочні плани відображають роботу з виконання державних програм, індивідуальну і диференційовану роботу з учнями. Практичні роботи виконуються згідно до вимог. В освітньому процесі використовуються підручники, які мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України. Забезпечення підручниками становить -100%

На підставі державних програм вчителем розроблено календарно-тематичне планування, яке погоджено заступником директора з навчально-виховної роботи. Доцільно проведено розбивку навчальних тем за тематичним оцінюванням, передбачено проведення уроків систематизації та узагальнення знань учнів, враховано рівень навчальної підготовки класів, вікові та психологічні особливості учнів. Зміст уроків, дати проведення у календарно-тематичному плануванні співпадають із записами в класних журналах. Поурочне планування відображає роботу вчителів з виконання державних програм і передбачає ознайомлення учнів з основами знань фундаментальних природничих наук.

Природознавство викладає Долгун Ярослав Іванович – кваліфікований вчитель (за рівнем фахової освіти відповідає займаній посаді), який на належному рівні забезпечує процес освіти. Учитель володіє теоретичним матеріалом, зміст його уроків відзначається науковістю, логічністю, спостерігається зв'язок досліджуваного на уроці матеріалу практичними знаннями, життєвим досвідом учнів. У процесі роботи педагог використовує знання, отримані в процесі курсової підготовки. Вчитель вищої кваліфікації, має педагогічне звання «вчитель-методист» та досконало володіє методикою викладання природознавства, постійно працює над підвищенням свого фахового та методичного рівнів, використовуючи репродуктивні, пошукові, словесно-дослідницькі методи роботи. Він активно застосовує фронтальні, індивідуальні, групові, парні форми роботи, залучаючи постійно до роботи всіх учнів класу. Уроки вчителя відзначаються чіткістю, доступністю, зрозумілістю викладення нового матеріалу, використанням наочності: малюнків, ілюстрацій, дидактичного матеріалу, ІКТ.

На заняттях ведеться робота щодо реалізації здоров'язберігаючої компетентності: раціонально розподілений час уроку, побудовано з урахуванням часового сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу, передбачено проведення фізкультхвилинок, для яких підбрано загальнорозвивальні вправи, вправи на покращення кровообігу головного мозку, на формування правильної осанки. Відвідані уроки свідчать, що вчителі враховують вікові особливості учнів початкової ланки, розвивають їх пізнавальну активність через використання загадок, ребусів, кросвордів відповідної тематики, створюють на уроці атмосферу зацікавленості, казковості, здійснюють міжпредметні зв'язки, використовують дидактичні та наочні матеріали, застосовують різноманітні ігрові вправи з метою розвитку емоційної сфери, уваги, пам'яті, мислення, зв'язного мовлення. Вважають, що засвоєння інформації та формування навичок навчальної діяльності потребують багаторазового вправлення, тому доцільна практична, ігрова, індивідуальна та групова діяльність учнів. Згідно методичних рекомендацій учитель постійно приділяють увагу практичному спрямуванню змісту програми з природознавства на застосування набутих учнями знань у різноманітних життєвих ситуаціях. Насамперед, це стосується правил поведінки серед природи, участі в доступній природоохоронній діяльності (догляд за рослинами й тваринами, виготовлення годівничок для птахів та ін.). Учні навчаються методам дослідження природи: досліді, спостереження, екскурсії. Застосування творчих завдань, впровадження новітніх технологій роблять уроки цікавими, емоційними, доступними для дітей. Застосування інтерактивних технологій навчання допомагає вчителю досягти розвивальних та

дидактичних цілей, створює атмосферу взаємної підтримки, взаєморозуміння між учнями, надає можливість кожному ліцеїсту самоактуалізуватись та самореалізуватись. Значна увага приділялася також проектній технології навчання. На уроках учитель використовує завдання проблемно-пошукового характеру, практичного і дослідницького. Систематично використовуються різні види дидактичних ігор, цікаві пізнавальні вправи (ребуси, шаради, кросворди, анаграми тощо), що сприяють полегшенню засвоєння матеріалу. На уроках використовуються різні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі, метод проблемного викладу тощо. Перевага також надається практичним роботам, демонстраційним і лабораторним дослідом, спостереженням в природі, екологічному моделюванню та прогнозуванню, вирішенню ситуативних завдань, а також практичній діяльності з охорони природи. Учитель вчить працювати дітей не тільки з підручником, а й з іншими довідковими джерелами. Учні знаходять необхідну інформацію з додаткових джерел, презентують своє творче завдання та беруть активну участь в обговоренні здобутої інформації. Крім того, практично на кожному уроці використовує вчитель комп'ютерну техніку, з допомогою власноруч створених презентацій, відеороликів здійснюється пояснення нового матеріалу, закріплення та узагальнення вивченого. Це на високому рівні було продемонстровано на відвіданих уроках.

Також вчителями приділяється увага здійсненню екологічного, естетичного і патріотичного виховання учнів, ознайомленню з природоохоронною роботою, виховання в учнів любові до рідного краю, природи через проведення виховних заходів, годин, бесід, свят, конкурсів, виставок, робіт з природного матеріалу тощо.

Проте учителю слід звернути увагу на те, щоб учні вміли давати повні та змістовні відповіді на поставлені запитання, розвивати критичне мислення, вчити висловлювати та доводити власні думки. Серед виявлених недоліків є те, що вчитель не в повній мірі дотримувався санітарно-гігієнічних вимог. Не завжди раціонально використовує час на уроці, не приділяють належну увагу словесному оцінюванню навчальних досягнень учнів протягом уроку.

Про виконання освітніх програм і навчальних планів

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Законів України «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.03.2020 № 463 «Про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році», листа Міністерства освіти і науки України від 27.04.2021 № 1/9-218 щодо проведення підсумкового оцінювання та організованого завершення 2020/2021 навчального року, Наказу №21/21 від 11.03.21 р. «Про порядок завершення 2020-2021 навчального року», плану роботи ліцею на 2020/2021 навчальний рік, з метою здійснення контролю за виконанням навчальних планів та освітніх програм поточного навчального року адміністрацією закладу було перевірено та проаналізовано:

1. Кількість годин, відведених на вивчення предметів за навчальними програмами.
2. Фактична кількість використаних годин:
 - використання годин інваріантної та варіативної складових навчального плану;
 - відповідність вивчення навчального матеріалу календарному плануванню;

- послідовність вивчення навчального матеріалу і дотримання кількості годин, визначених програмою на кожну тему.

3. Виконання вчителями вимог навчальних програм:

- кількість проведених контрольних, лабораторних, практичних робіт згідно з графіком, творчих робіт, робіт з розвитку зв'язного мовлення, уроків позакласного читання;
- розподіл навчального матеріалу;
- оцінювання результатів навчальних досягнень учнів;
- проведення тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з графіком тематичного оцінювання.

4. Проведено електронне анкетування серед вчителів

Перевіркою виявлено, що всі вчителі працювали відповідно до державних навчальних програм, затверджених Міністерством науки і освіти України та складених за ними календарних планів. Станом на 14.06.2021 року інваріантна та варіативна складові частини навчальних планів виконано. Здобувачі освіти 5 -12-го класів мають достатню кількість поточних оцінок, підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове та річне) здійснене з усіх предметів відповідно до плану. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 30.03.2020 № 463 «Про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році» учні 9-го та 11-го класу звільнені від проходження державної підсумкової атестації. Усі здобувачі освіти оцінені та переведені до наступного класу. Перевірка показала, що всі вчителі мають календарні плани, своєчасно вносили до них корективи, пов'язані з об'єктивними змінами в організації навчально-виховного процесу (хвороба, курси, карантин). Ніяких скорочень тематичних, контрольних, уроків розвитку мовлення немає.

Інваріантну та варіативну складові частини навчальних планів виконано в повному обсязі. Навчальний матеріал викладався відповідно до календарних планів з дотриманням кількості годин, призначених програмою на кожну тему. Графік контрольних робіт, тематичного оцінювання з предметів виконано.

У зв'язку з призупиненням навчального процесу через карантин COVID-19 з початком відновлення навчання 26.04.2020 року окремі теми було ущільнено та винесено на самостійне опрацювання, що не порушило гранично допустимі норми навантаження учнів. Здійснювався педагогічний супровід опрацювання учнями матеріалів вдома через онлайн та відео уроки.

§ При заповненні класних журналів педагогічні працівники враховували вимоги наказу №12/21 від 15.03.21р. «Про підсумки дистанційного навчання» ;

§ Записи у класних журналах вели чітко і акуратно;

§ Аналізуючи записи у класному журналі робили висновок про виконання навчальних програм.

§ Записи в класних журналах робили відповідно до розкладу навчальних занять та календарно-тематичного планування.

§ Поточні досягнення учнів переносили у журнали відповідно до нотаток учителя, які були зроблені в процесі навчання із використанням технологій дистанційного навчання.

§ Оцінку за зошит за лютий-квітень 2021 р. з предметів, де їх перевірка оплачується, виставляли на підставі робіт та поточних вправ, які учень виконував та надсилав учителеві для перевірки й оцінювання.

§ Тематичні та семестрові підсумкові роботи, які було проведено в умовах дистанційного навчання під час карантину, записувалися в класному журналі з зазначенням дати їх проведення.

§ В 4 та 9 класах на сторінках навчальних предметів, з яких мала бути проведена ДПА, після річної оцінки проставляли колонку ДПА та записи звільнений/звільнена. Аналогічний запис робили у відповідних документах про освіту.

Що стосується фіксації досягнень учнів під час карантину, то вона здійснювалася відповідно до записів чи нотаток учителя, які були зроблені в процесі дистанційного навчання із використанням технологій дистанційного навчання.

У класних журналах 5-11-х класів відведено колонки і дати для обліку тих видів діяльності, які підлягають оцінюванню.

Перевірка засвідчила встановлену програмою достатню кількість уроків розвитку мовлення, контрольних робіт з української мови та літератури. Вчителі здійснюють індивідуальний підхід до оцінювання говоріння, читання мовчки, діалогу, усного переказу та усного твору. Поступове накопичення оцінок дає змогу кожному учню одержати об'єктивні тематичні та семестрові оцінки.

Усі навчальні програми з англійської мови не встановлюють чітку послідовність вивчення тематичного змісту та не визначають жорсткі часові рамки на вивчення лексико-граматичного матеріалу. Навчальні програми зорієнтовані на кінцеві мету та завдання щодо вивчення іноземних мов та відображають основні методичні прийоми, необхідні для їх реалізації. При складанні календарно-тематичних планів з англійської мови вчителями збережено змістову частину програми за рахунок раціонального використання годин на проведення форм контролю з чотирьох видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма), а тому програму з англійської мови виконано в повному обсязі.

На кінець II семестру 2020/2021 н.р. дотримано кількість всіх видів контролю навчальної діяльності в 5-11-х класах з математики, історії, виконання лабораторних і практичних робіт з фізики, хімії, природознавства, географії, біології, інформатики, відпрацьовано теми з трудового навчання, основ здоров'я, фізичної культури, правознавства. Учителями з фізики, хімії, біології, географії, природознавства проведені практичні і лабораторні роботи в повному обсязі. Перевіркою встановлено, що виконання практичної частини програм відповідає вимогам державних стандартів освіти. Вчителями здійснено модифікування навчального матеріалу для якісного здійснення освітнього процесу.

Результати виконання навчальних програм інваріантної та варіативної складової відображені у анкетах учителів-предметників.

Але є невеликі розбіжності у кількості запланованих і фактично вчитаних годин у зв'язку із захворюванням вчителів (С. Дорик, Н.Я. Файчак Ільчишин Г.М., Шигарева Н.Е. Приріз О.М., Кінаш Р.В., Легедза Т.В., Мисишин Р.Є., Фарбїтник Д.Р., Удич Н.Я., Шийович А.І., Хомандяк В.В., Ходорівська М.В., Підлиська Л.С., Глинська О.Р., Кабацький Р.І., Лавриш М.С., Шийович А.І., Атрам І.Б., Оробей Л.Г., Грицьків М.В., Вирста О.С., Кінаш Р.В., Волотко Л.В., Блишак С.Б., Павлікович С.Б., Бориславський Р.З., Цимейко Д.Р., Хомин Р.Я., Хамуляк О.Р., Соневицька Г.Я., Лутшев Ю.М. Дейниченко О.С) під час карантину 12-15.02, 24.02-05.03, 24.03-26.04.

У зв'язку з вищезазначеним були внесені зміни до календарних планів вчителів та відповідна корекція графіків контрольних робіт. З метою виконання навчальних програм було застосовано різні способи ущільнення навчального матеріалу та збільшення інформаційної насиченості уроків.

Участь випускників 11-го класу у ЗНО-2020

Інформаційним освітнім ресурсом «Освіта.іа» складено рейтинг загальноосвітніх шкіл Львівської області, що посіли найвищі місця у рейтингу шкіл України за підсумками ЗНО 2021 року.

У якості вихідних даних для укладання рейтингу загальноосвітніх навчальних закладів були використані результати зовнішнього незалежного оцінювання, отримані випускниками шкіл у 2021 році.

Школи у таблиці ранжовані за рейтинговим балом, який розрахований на підставі середнього значення балів зовнішнього незалежного оцінювання, отриманих учасниками тестування з усіх предметів ЗНО, та з урахуванням загальної кількості складених тестів випускниками кожної школи.

Ліцей імені Богдана Лепкого Дрогобицької міськради очолив рейтинг шкіл Львівщини.

Середній бал ЗНО випускника ліцею імені Богдана Лепкого у Дрогобичі становить 172,2 бала.

Місця у рейтингу за предметами:

хімія - 12 місце;

історія - 35 місце;

українська мова - 44 місце;

фізика - 80 місце;

математика - 85 місце;

географія - 89 місце;

англійська мова - 122 місце;

біологія - 197 місце.

<https://osvita.ua/school/rating/83770/>

<https://osvita.ua/school/rating/83734/>

Інформація про продовження навчання та працевлаштування випускників 9-х та 11-х класів

Клас	Закінчили навчання	Продовжують навчання	в тому числі				Виїхали за кордон	Видано документів про освіту	
			ВНЗ		Курси	10 клас своєї школи			10 клас інших шкіл
			3-4р.	1-2р.					
9	94	94		5		71	18	3	94
11	75	75	74		1			6	75

Виклики, що чекають - 5 освітніх тенденцій 2021р.

Стрімка діджиталізація нашого світу, поява нових професій і методів навчання призвели до того, що традиційна система освіти почала трансформуватися. Те, що було актуально 15-20 років тому, більше не працює, а інформація, викладена в підручниках, не цікава сучасним дітям.

1. Використання набутих методик та технологій навчання під час дистанційної освіти. Навчає не тільки школа. Соціальні мережі трансформуються в один із каналів освіти. Навчання впродовж життя.
2. STEM, (а в перспективі і STEAM), як основа набуття практичних навичок, розвитку креативного мислення, підвищення інтересу до освіти.
3. Хмарні технології в освіті, блокчейни, е-щоденники та е-журнали.
4. Зросла роль анімації в навчанні, штучний інтелект, віртуальна реальність — нові можливості в освіті.
5. Відбулась гейміфікація освіти, навчальна інформація стала базовою частиною гаджетів, учні стають агентами змін в освіті

Методична робота

У 2020/2021 навчальному році педагогічний колектив ліцею працював над реалізацією педагогічної теми **“Розвиток креативної особистості, здатної до життєтворчості, інноваційної діяльності, самореалізації в умовах ринкової економіки, мінливого соціального середовища, яка зможе постійно адаптуватись, самостійно знаходитиме себе як повноцінну особистість, яка реалізовуватиме свої індивідуальні здібності, нахили, обдарування”** та методичної теми: **«Розвиток професійної компетентності та педагогічної майстерності вчителів, як основа моделювання інноваційного освітнього простору»** відповідно до методичної теми міста.

На виконання Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, Інструкції з обліку дітей та підлітків шкільного віку, інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України заклад освіти створював оптимальні умови для забезпечення конституційного права кожного громадянина на доступну, безоплатну і якісну освіту, отримання молоддю повної загальної середньої освіти. Заклад освіти здійснював свою діяльність відповідно до Статуту, який відповідає сучасним нормативно-правовим документам, що регламентують діяльність загальноосвітніх закладів.

Методична робота педагогічного колективу була спрямована на створення оптимальних умов для підвищення професійної майстерності вчителів, передбачала систематичну колективну та індивідуальну діяльність, яка сприяла підвищенню рівня методичної і фахової компетентності педагогічних працівників школи, впровадження в практику досягнень педагогічної науки, інноваційних освітніх технологій, передового досвіду, а саме:

- створення умов для розвитку інноваційної діяльності, педагогічної ініціативи вчителів для забезпечення рівного доступу кожної дитини до якісної освіти та отримання повної загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів;
- оновлення освітнього процесу шляхом активного впровадження інноваційних технологій та поглиблення науково-теоретичної роботи;
- підвищення професійної компетентності вчителів;
- інформаційне забезпечення педагогічних працівників з питань педагогіки, психології, фахових дисциплін, оволодіння технологіями пошуку і опрацювання необхідної інформації в Інтернеті та залучення учителів до використання інформаційних ресурсів;
- сприяння виробленню в учителів умінь і навичок самостійної методичної роботи з метою безперервного підвищення кваліфікації та вдосконалення педагогічної майстерності.

Робота над єдиною методичною темою підняла на більш високий рівень теоретичну підготовку кожного вчителя, надала чіткості, цілеспрямованості практичним заходам з різними категоріями вчителів, активізувала форми методичної роботи.

У 2020/2021 навчальному році основними формами методичної роботи з педагогічними працівниками ліцею були: педагогічна рада, методична рада, засідання методичних кафедр вчителів-предметників, об'єднання класних керівників, інструктивно-методичні наради, науково-практичні, творчі групи, методичні студії, методичні івенти, курси підвищення кваліфікації, атестація, самоосвіта.

Пріоритетні напрямки діяльності ліцею реалізовувались шляхом впровадження сучасних інноваційних технологій, методики активного і інтерактивного навчання і виховання учнів, компетентнісного підходу до навчання ліценістів. Значна увага приділялась підвищенню якості навчання і виховання учнів, підвищення професійної майстерності педагогічних працівників ліцею, організації роботи з обдарованими та здібними учнями, здійснення моніторингу якості освіти у закладі.

Всі напрямки освітнього процесу координувала методична рада у такому складі:

- Р.Кабацький - голова ради – заступник директора, старший вчитель;
- І. Лепкий, дирентор ліцею, Заслужений вчитель України;
- Г.Соневицька, заст.директора, старший вчитель;
- Р.Блищак, заст.директора, старший вчитель;
- Н.Файчак, учитель методист;
- Н.Удич, голова кафедри, вчитель української мови та літератури
- О.Сушко, голова кафедри, вчитель I категорії;
- Л.Онисько, учитель-методист;
- О. Сливінська, голова кафедри, вчитель-методист;
- Я.Долгун, голова кафедри, вчитель-методист;
- Я.Шпук, бібліотекар;
- Р.Бориславський , голова кафедри, голова методоб'єднання вчителів міста;
- Л. Волотко, аспірант здобувач;
- Н. Онищак, кандидат філологічних наук, учитель української мови, консультант;
- С. Блищак, голова кафедри математики, старший вчитель.

Упродовж року в школі працювали такі методичні спільноти:

- української мови та літератури – голова кафедри – Н.Удич;
- іноземних мов – голова кафедри – О. Сушко;
- суспільних дисциплін – голова кафедри О. Сливінська;
- математики – голова кафедри – С. Блищак;
- природничих дисциплін – голова кафедри – Я.Долгун;
- естетичних дисциплін – голова кафедри – Р.Бориславський.

Кафедра класних опікунів. Голова методоб'єднання Г.Соневицька.

Предметно-методична комісія з числа учителів фізичного виховання, ЗВ та ОЗ. Головою комісії О. Зварич.

Професійні об'єднання за інтересами:

- школи комп'ютерної грамотності (кер. Р.Блищик)
- клубу педагогічної майстерності (кер. І.Лепкий)
- школи педагогічної адаптації (кер. С. Павлікович)
- школи становлення учителя (кер. Р. Кабацький)
- психолого-педагогічного клубу (кер. І. Мітрофанова)
- майстер-клас «Секрети професійної майстерності учителя» (вед. Л. Онисько)

Методичні кафедри відігравали головну роль в реалізації головних завдань та методичної проблеми ліцею. На засіданнях ШМО обговорювались питання результатів ДПА, ЗНО, контрольних робіт учнів, надавалась методична допомога педагогам, що атестуються тощо. На заключних підсумкових засіданнях шкільних методичних об'єднань зроблений аналіз їх роботи за рік, складені проекти планів роботи на наступний навчальний рік.

У ліцеї функціонує методичний кабінет, в якому знаходиться методична література, нормативно-правова база, наробки прогресивного досвіду учителів ліцею, області, держави, методичні журнали, газети. Цей матеріал допомагає учителям у підготовці до уроків, занять самоосвітою.

Уже кілька років вчителі ліцею працюють над предметно-методичними розробками. Матеріали роботи творчих учителів зібрані і зберігаються в методичному кабінеті ліцею:

1. Лучшев Юрій Миколайович – вчитель хімії, вчитель методист у доробку якого є ряд методичних видань:

- *“Хімія у таблицях і схемах – 8 клас”*
 - *“Розрахунки за хімічними формулами класи неорганічних сполук – 8 клас”*
 - *“Будова атома – періодичний закон - - 8 клас”*
 - *“Органічна хімія вуглеводні – 9 клас”*
 - *Вчителем підготовлено до видання методичний довідник: Збірник задач з хімії для підготовки до ЗНО “Вчимося розв’язувати задачі з хімії без калькулятора”.*
2. *Лавриш Мирослава Степанівна - вчитель методист, вчитель математики яка підготувала методичне видання « М.А.Чайковський: про прекрасне у математиці ».*
 3. *Підліська Любов Степанівна – вчитель математики, автор методички “Логарифмічні і показникові рівняння, нерівності та їх системи” , вчитель друкує свої методичні доробки у освітньому журналі Математика в школах України.*
 4. *Кабацький Роман Іванович – старший вчитель, вчитель історії та християнської етики. Серед методичних доробків: “Довідник – історія України 10 клас(II семестр)”;* *“Уроки любові (методичні матеріали для використання на уроках християнської етики”;* *“Методично-термінологічний довідник з християнської етики”.*
 5. *Ковальчук Василь Дмитрович – вчитель методист, вчитель французької мови у доробку якого методичне видання: “Комп’ютерний практикум з французької мови” і публікації у методичних альманахах університету Острозька Академія.*
 6. *Онисько Любов Степанівна – вчитель методист, вчитель математики який має методичні новаторські доробки: “Форми і методи систематизації знань учнів з математики у системі основних моделей і технологій навчання”;* *“Квадратні рівняння – 8 клас (методична розробка теми)”.*
 7. *Сливінська Оксана Миколаївна – вчитель методист, упорядкувала і видала ґрунтовний “Довідни з історії України для абітурієнтів та школярів”;* *співавтор факультативного курсу та посібника “Дрогобиччина”, за яким вивчається курс у школах міста.*
 8. *Романюк Віра Олексіївна – вчитель музики, підготувала і видала збірник пісень для використання на уроках музики “Мелодії весни”.*
 9. *Долгун Ярослав Іванович – вчитель методист, вчитель фізики, стаття у журналі “Фізика в школі”: “Іноваційні техноглогії на уроках фізики”.*
 10. *Юрків Андрій Степанович –учитель методист, учитель фізики, статті у журналі “Фізика в школі”: “Порівняння на уроках фізики” та “Узагальнення і систематизація знань з фізики”.*
 11. *Файчак Наталія Ярославівна - член обласної творчої групи вчителів зарубіжної літератури “Авторська майстерня” співавтор методичних видань “Формування критичного мислення на уроках зарубіжної літератури” та “Сторітенлінгові технології на уроках зарубіжної літератури”.*
 12. *Розумейко Наталія Вікторівна – вчитель хімії, старший вчитель – автор статей у Збірнику III науково-методичної конференції “Сучасні технології навчання хімії”: Впровадження в навчальний процес інноваційного проекту”Вивчення органічної хімії у початкових класах”, “Використання інформаційно-комунікаційних технологій для візуалізації викладання органічної хімії”.*

Традиційно в школі проходить фестиваль педагогічної майстерності вчителів, де педагоги діляться досвідом своєї роботи, запозичують методичні цікавинки у колег. Упродовж грудня – лютого 2020/2021 навчального року в рамках фестивалю були проведені такі відкриті уроки та виховні заходи:

Педагоги ліцею щорічно беруть участь у літературних конкурсах та конкурсах педагогічної майстерності:

Обласний літературний фестиваль-конкурс серед освітян «Від Маківки до Майдану»:

II місце уч. Кабацький Роман

Всеукраїнський диктант з української мови:

II місце уч. Мисишин Руслана

Участь у таких заходах дає можливість вчителеві професійного зростання та самовдосконалення, підвищує рівень самооцінки педагогів та мотивації до роботи.

Створені і успішно діють персональні сайти учителів:

Блищак С.Б., Онисько Л.С., Павлікович С.Б., Підлиська Л.С., Івахів Н.Ф., Марчук Г.Г.

Упродовж 2020/2021 навчального року на базі ліцею неодноразово проводились міські науково-практичні семінари. Семінари були оцінені як такі, що проведені на високому науково-методичному рівні.

Дані форми методичної роботи створюють і забезпечують оптимальні умови для традиційних і нетрадиційних форм обміну досвідом роботи учителів, що сприяє самовираженню особистості вчителя, розкриттю її природних нахилів, застосуванню на практиці інноваційних освітніх технологій, знайомству з прогресивним педагогічним досвідом. Для підвищення якості роботи методичний кабінет школи тісно співпрацює з методичним кабінетом відділу освіти, де отримує необхідну допомогу щодо організації методичної роботи та освітньої діяльності в школі.

На початку навчального року було здійснено аналіз якісного складу педагогічного колективу та визначені напрямки роботи кожного підрозділу щодо підвищення педагогічної майстерності та фахового рівня вчителів.

За цей навчальний рік зреалізований план проходження учителями курсів підвищення кваліфікації при Львівському обласному інституті підвищення кваліфікації і курсах підвищення кваліфікації, що діє при Дрогобицькому державному університеті імені Івана Франка.

Здійснювали планове проходження курсів підвищення кваліфікації педагогічні

працівники: Шигарева Ніна Едуардівна, Онисько Любов Степанівна, Лавриш Мирослава Степанівна, Блищак Світлана Богданівна, Глинська Олександра Романівна, Ільчишин Галина Михайлівна, Ковальчук Василь Дмитрович, Павлікович Світлана Богданівна, Хомандяк Валентина Василівна, Лучшев Юрій Миколайович, Ларіонова Олександра Тарасівна.

Реалізований план проходження педагогічними працівниками атестації. Було проатестовано таких педагогічних працівників: Шигареву Ніну Едуардівну, Онисько Любов Степанівну, Лавриш Мирослава Степанівну, Блищак Світлану Богданівну, Глинську Олександру Романівну, Ільчишин Галину Михайлівну, Ковальчука Василя Дмитровича, Павлікович Світлану Богданівну, Хомандяк Валентину Василівну, Лучшева Юрія Миколайовича, Ларіонову Олександру Тарасівну.

Результати атестації продемонстрували обізнаність вчителів в питаннях чинного законодавства в галузі освіти, навчально-методичного забезпечення предмету, який викладається, ведення шкільної документації, психолого-педагогічної та методичної літератури, нових освітніх технологій та методиках щодо організації освітнього процесу. Матеріали атестації узагальнені у вигляді портфолію досягнень педагогічних працівників, що зберігаються у методичному кабінеті школи.

Атестаційна комісія підготувала узагальнений висновок про педагогічну та методичну діяльність кожного вчителя, що атестувався, склала протоколи оцінювання системи і досвіду роботи. Підсумки атестації педагогічних працівників школи у 2020/2021 навчальному році відображено у наказі «Про підсумки атестації педагогічних працівників у 2021 році» від 09.04.2021 № 01-2/83.

У ліцеї склалася певна система роботи по проведенню предметних тижнів, які охоплюють позакласною роботою всіх учнів.

Згідно з річним планом роботи ліцею на 2020/2021 навчальному році проведені всі педради, малі педради, наради при директорові та його заступниках.

Упродовж року в ліцеї здійснювався моніторинговий підхід до якості навчальних досягнень учнів, взагалі всього освітнього процесу, а саме: моніторинг результатів ЗНО, моніторинг діяльності шкільних об'єднань, моніторинг роботи з обдарованими учнями, моніторинг рівня знань, умінь та навичок учнів з української мови, математики. Це давало змогу здійснювати порівняльний аналіз різних ділянок роботи, робити певні висновки і вживати необхідних заходів.

Упродовж навчального року в ліцеї були створені необхідні умови для підвищення теоретичного професійного рівня кожного члена педагогічного колективу. Враховуючи науково-методичні проблеми педагогічного колективу та педагогічних об'єднань, кожен вчитель обрав власну методичну проблему, над якою працював, впроваджуючи її в практику роботи та вдосконалюючи свою майстерність. Теоретичні роботи, конспекти відкритих уроків, позакласних заходів, кращі роботи учнів зібрані в індивідуальні портфолію системи роботи вчителів, які знаходяться в методичному кабінеті.

Значна увага приділялась оволодінню інноваційними формами та методами навчання, компетентнісному підходу до викладання навчальних предметів, вивченню та застосуванню нових навчальних планів, програм, підручників, посібників тощо, удосконаленню форм роботи по запровадженню нетрадиційних форм і методів організації освітнього процесу, новітніх освітніх технологій та передового педагогічного досвіду. Досвід роботи учителя математики «Організація самостійної роботи учнів на уроках математики в умовах реалізації принципу дитиноцентризму» узагальнений на рівні школи;

В умовах карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією COVID – 2019, учителі освоїли і успішно застосовували засоби дистанційного навчання (месенджери Viber, Telegram, онлайн-платформи Google Classroom, «На урок», «Всеосвіта» тощо). Це дало можливість успішно виконати всі навчальні програми у повному обсязі.

На початку 2020/2021 навчального року було організовано діяльність шкільних методичних студій та творчих груп педагогів. В методичному кабінеті постійно функціонувала виставка педагогічних знахідок груп учителів, тісний зв'язок підтримувався протягом року із шкільною бібліотекою щодо ознайомлення з новинками психолого-педагогічних та фахових видань.

На початку навчального року було здійснено аналіз якісного складу педагогічного колективу та визначені напр'ямки роботи кожного підрозділу щодо підвищення педагогічної майстерності та фахового рівня вчителів.

У зв'язку з практичною спрямованістю навчання продовжено роботу щодо оснащення необхідним сучасним обладнанням та навчально-методичним забезпеченням навчальних кабінетів ліцею.

Дирекція ліцею, педагогічний колектив постійно працюють над більш досконалим володінням інформаційно-комунікаційними технологіями, широко використовують в своїй роботі можливості всесвітньої мережі ІНТЕРНЕТ (матеріали офіційних сайтів Міністерства освіти і науки України, Департаменту науки і освіти Львівської обласної державної адміністрації, рківська а, відділу освіти Дрогобицької міської ради тощо). З 2011 року ліцей має свій сайт, де висвітлюються досягнення педагогічного та учнівського колективу та проблеми розвитку освіти в школі.

Аналіз стану методичної роботи у 2020/2021 навчальному році в школі дає підставу вважати, що процес реалізації педагогічним колективом загальношкільної методичної проблеми здійснювався на належному науково-теоретичному та методичному рівні. Проте є ще важливі питання, на розв'язання яких мають бути спрямовані зусилля педагогічного колективу в наступному навчальному році.

Підводячи підсумки методичної роботи в школі, слід зазначити, що вона сприяла реалізації проблемної теми ліцею і поставлених завдань перед колективом на 2020/2021 навчальний рік, професійному зростанню педагогів, підвищенню якості знань, умінь та навичок учнів, активізації роботи з обдарованими дітьми та тими, хто потребував постійної уваги і контролю з боку школи, громадськості.

В наступному 2021/2022 навчальному році слід:

1. Освітній процес спрямувати на підвищення рівня знань, умінь та навичок учнів шляхом посилення індивідуалізації та диференціації освітньої діяльності, свідомого вмотивованого ставлення до навчання кожного учня, роботу з обдарованими дітьми (в тому числі дистанційно);
2. Працювати в напрямку забезпечення наступності між початковою, основною та старшою школою, враховуючи психологічні особливості та рівень пізнавальної діяльності учнів різних вікових груп, враховуючи вимоги Державних стандартів початкової і базової та повної загальної середньої освіти;
3. Створити належні умови для поступової адаптації, учнів 5-х класів до навчання у школі II ступеню та учнів 10-х класів – у школі III ступеню;
4. Вдосконалювати організаційно-методичну роботу з підготовки та участі випускників 2021 року в ДПА, ЗНО спрямувавши її на високий результат;
5. Працювати в напрямку підвищення рівня професійної майстерності та мобільності педагогічних працівників в умовах неперервної освіти;
6. Продовжити вивчення та узагальнення ефективного досвіду роботи вчителів, організувати роботу педагогів в рамках методичних студій;
7. Сприяти втіленню в практику роботи педколективу новітніх освітніх технологій, оволодівати інструментами дистанційного навчання;
8. Ліцейному методкабінету продовжити створення банку освітніх технологій, прогресивного педагогічного досвіду.
9. Продовжити роботу з моніторингу якості освіти, що сприяє результативності роботи педколективу.

Робота з обдарованими та здібними учнями

Головною метою Концепції розвитку Ліцею імені Богдана Лепкого є творча особистість, чому і підпорядкована індивідуальна робота з обдарованими дітьми. На підставі річного плану роботи закладу освіти, у серпні 2020 року було сплановано систему заходів щодо роботи з обдарованими дітьми та талановитою молоддю школи, поновлено банк даних про обдарованих та здібних учнів школи.

У річний план роботи внесено розділ: “Робота з обдарованими та здібними учнями” й визначено мету: “Розвиток самостійності учнів у науково–дослідницькій діяльності шляхом індивідуальної роботи з обдарованими дітьми, активізація процесів самовираження, самореалізації та саморегуляції” та завдання: створення науково обґрунтованих умов для безперервного інтелектуального розвитку учня; формування в учнів різних вікових груп навичок до самостійної дослідницької роботи.

З метою удосконалення системи роботи з обдарованими дітьми в ліцеї, впровадження передових та інноваційних технологій навчання і розвитку обдарованості дітей, створення єдиного інформаційного простору для розвитку і підтримки обдарованої учнівської молоді, об'єднання зусиль вчителів у створенні оптимальних умов для розвитку й реалізації творчої обдарованості, керуючись Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, діяльність педагогічного колективу ліцею, система роботи була із здібними та обдарованими ліцеїстами була спрямована на вирішення таких завдань:

пошук та цілеспрямований відбір обдарованих дітей;

створення максимально сприятливих умов для інтелектуального, духовного, морально-естетичного та фізичного розвитку учнів ліцею;

впровадження прогресивних технологій навчання;

формування в учнів потреби до самоосвіти, до творчості;

надання можливості ліцеїстам реалізовувати власні творчі ідеї під час науково-дослідницької роботи;

виховання національно свідомого громадянина України;

задоволення потреб учнів у професійному самовизначенні.

На початок навчального року у ліцеї створено банк даних «Обдарованість», до якого внесено більше 60 учнів.

Роботу з обдарованими дітьми вчителі та класні керівники проводили згідно індивідуальних планів роботи, які сприяли розвиткові інтелектуальних здібностей, потенційних можливостей, критичності та культури мислення учнів. Згідно моніторингу більше 2/3 учнів ліцею відвідують музичні, танцювальні та спортивні позашкільні заклади. Для задоволення пізнавальних потреб учнів запроваджено спецкурси, факультативи, курси за вибором, організовано роботу 11 гуртків. Гуртковою роботою охоплено 125 ліцеїстів.

Під час проведення навчальних занять вчителі використовували для здібних дітей диференційовані завдання підвищеного рівня складності, запроваджували інноваційні методи навчання та виховання.

Здібні ліцеїсти залучалися до участі в I та II етапах учнівських олімпіад із навчальних предметів, творчих конкурсів, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів з навчальних предметів, спортивних змаганнях, предметних тижнях.

Згідно з графіком вчителями проведено предметні тижні, I етап олімпіад, підготовлено учнів до участі в II та III етапах Всеукраїнських учнівських онлайн-олімпіад та конкурсів із навчальних предметів:

- **Всеукраїнська лімніада з англійської мови на "На урок"**

Диплом I ступеня отримало 14 учасників:

Сохан Максим – 10-Б

Хміль Андрій – 10-Б

Бабурчак Катерина – 10-Б

Волянська Софія – 10-Б

Сипа Михайло – 10-Б

Левицька марія – 10-В

Луців Юрій – 10-В

Михальчишин Анна – 8-А

Якимів максим – 8-А

Лазарович Ярина – 8-Б

Попович Остап – 8-Б

Курдова Анастасія – 8-В

Багрій Софія – 8-В

Андрусів Святослав – 8-В

Диплом II ступеня 19 учасників:

Іванюш Анастасія – 10-Б

Гельжинський олександр -10-В

Журба Діана -10-В

Пакула Богдан -10-В

Гголик Соломія – 8-А

Кашаєва Вікторія – 8-А

Заморило Юлія – 8-А

Бреньо Роман – 8-А

Угера мирон – 8-А

Семкович Ангеліна – 8-Б

Пумпа Каміла – 8-Б

Жгута Павло – 8-Б

Богоніс Діана – 8-Б

Лиса Софія – 8-В

Мітрофанова Вікторія – 8-В

Умалінеова Влада – 8-В

Зимянський Назар – 8-В

Спринська Юлія – 8-В

Мацюрович Віталіна – 8-В.

Диплом III ступеня 8 учасників:

Белз Марія – 8-Б

Коблянська Юлія – 8-А

Легедза Софія – 8-А

Гельжинський Павло – 10-В

Блажкевич Данило – 10-В

Мельничук Денис – 10-В

Байструк Софія – 10-Б

Попадинець Андрій – 10-Б

- Всеукраїнський молодіжний марафон “ЄВРОПА” – диплом II ступеня 1 учасник:

Кашаєва Вікторія – 8-А

- Міжнародний конкурс “Бобер -2020”- із 46 учасників відмінний результат отримали 45.

- Міжнародний конкурс “Левеня” – відмінний результат 2 учасники:

Анастасія Черепакіна – 11-Б

Сергій Галелюка – 9-В

добрий результат 2 учасники,

Софія Проців – 11-Б

Любов Швадчак – 11-Б

- Міжнародний конкурс “Олімпіс 2020 – Весняна сесія” – диплом першого ступеня 1 учасник:

Климів Денис – 6 клас

- **Міський конкурс юних читців та дистанційного міського конкурсу-екранізації присвячених 207 річниці від дня народження Т.Г. Шевченка:**

Хомин Олена – 7-Б

- **Міський конкурс “Ні жива я, я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає!” присвяченого 150-річчю Лесі Українки:**

I місце

Влада Микитчин

III місце

Вікторія Мітрофанова

Аналіз результативності виступу ліцеїсти на Всеукраїнських онлайн-олімпіадах, конкурсах свідчать про те, що педколективом проводиться ґрунтовна робота щодо розвитку інтересів учнів до поглиблення знань з базових дисциплін, на рівні організована робота з обдарованими дітьми. Цьому, зокрема, сприяє створення профільних класів, гурткова робота, факультативні, індивідуальні та групові заняття, інтелектуальні ігри та конкурси, робота над курсовими завданнями та їх захист.

Під час карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID – 2020, робота з обдарованими і здібними учнями проводилася дистанційно.

Та поряд з позитивним у роботі з обдарованими та здібними дітьми є певні недоліки, які слід врахувати і спланувати їх усунення у 2021/2022 навчальному році:

- недостатньо ефективна та якісна підготовка учнів до міських та обласних олімпіад та турнірів;
- не досить ефективно працюють гуртки, секції та факультативи;
- недостатньо проводиться робота вчителів-предметників щодо залучення здібних та обдарованих дітей до участі в науково-дослідницькій роботі Малої академії наук;
- несистематично проводиться позакласна робота з предметів: вікторини, конкурси, КВК, інтелектуальні ігри тощо;
- не досить організовано проводяться предметні тижні методичних об'єднань вчителів-предметників;
- недостатньо масовою була участь учнів у дистанційних конкурсах під час карантинних обмежень.

Навчально-методичне забезпечення навчальних кабінетів

У зв'язку з практичною спрямованістю навчання продовжено роботу щодо оснащення необхідним сучасним обладнанням та навчально-методичним забезпеченням навчальних кабінетів ліцею. В закладі освіти функціонують 59 навчальних кабінетів, з них: СТЕМ-клас, кабінети-лабораторії з хімії, біології, фізики, 3(три) кабінети інформатики, 2(дві) комбіновані майстерні, кабінет музичного мистецтва, кабінет образотворчого мистецтва, кабінет – кімната-світлиця, кабінет психолога, кабінет Захисту України, кабінет-музей імені Богдана Лепкого, музей Ліцею, 2(два) спортивних зали. Кабінети відповідають нормативним та санітарно-гігієнічним вимогам, Положенню про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 № 601, а саме:

- естетичний вигляд кабінету;
- відповідність навчально-матеріальної бази сучасним вимогам;
- навчально-методичне забезпечення кабінету;
- систематизація та каталогізація матеріалу;
- наявність інформаційного забезпечення;

- національне виховання;
- готовність до переходу на новий зміст і структуру навчання (профільне навчання);
- організація безпеки життєдіяльності;
- мова ведення документації;
- наявність паспорту навчального кабінету;
- перспективний план поповнення кабінету обладнанням.

В кабінетах, класних кімнатах вчителями та батьками зроблені капітальні та ґрунтовні поточні ремонти, після яких кабінети набули новий естетичний вигляд, відповідають сучасним вимогам. Складені паспорти кабінетів відповідно до сучасних вимог. Окрім того, кабінети забезпечені навчально-методичною літературою, в достатній кількості матеріалами для реалізації практично-дійової і творчої складових змісту навчання, матеріалами для індивідуальної підготовки вчителя до занять та підвищення його методичного рівня. В кожному кабінеті представлені творчі роботи учнів, матеріали до тематичного оцінювання, різнорівневий дидактичний матеріал, постійні та динамічні експозиції тощо.

В наступному навчальному році слід продовжити роботу по сповненню матеріально-технічної бази кабінетів навчальним приладдям та ТЗН, спланувавши роботу по залученню позабюджетних коштів.

Робота бібліотеки

У 2021/2022 навчальному році бібліотека ліцею імені Богдана Лепкого працювала згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 № 1228-р «Концепції Державної цільової програми підтримки та розвитку читання на період до 2020 року», що направлена на залучення читачів до бібліотек, на підвищення читацької активності та компетентності.

XXI століття – це час переходу високотехнологічного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіти і культури свого населення набуває ваги для економічного та соціального розвитку держави. Національна доктрина розвитку освіти визначила, що головною метою системи освіти є створення умов розвитку і самореалізації кожної особистості.

Оскільки шкільна бібліотека є обов'язковою структурною ланкою ліцею, усі стратегічні освітньо-виховні завдання, які повинна вирішувати національна школа, трансформуються у завдання і діяльність бібліотеки ліцею.

Оперативне й повноцінне забезпечення інформаційних потреб ліцею- одна з основних функцій сучасної бібліотеки. Тому, використовуючи різні форми і методи бібліотечно-бібліографічної роботи, бібліотека приділяє увагу проблемам із пошуком та забезпеченням інформацією. Носіями інформації нашої бібліотеки є передусім друковані видання, електронні носії.

Поєднуючи традиційні та інноваційні форми роботи, я постійно працюю над тим, щоб заохотити учнів до читання, зацікавити книгою, стимулювати вчителів і учнів до використання наявних у бібліотеці інформаційних ресурсів.

Незамінним джерелом знань і невичерпним джерелом духовного багатства кожної людини є книга. Як не можна уявити собі навчального закладу без книги, так не можна уявити його без бібліотеки.

Бібліотека ліцею є справжнім центром пропаганди книги, надійним помічником учителів у навчанні та вихованні учнів. Це сучасний інформаційний центр забезпечення учнівського та педагогічного колективів необхідною інформацією.

У бібліотеці постійно урізноманітнюються форми роботи з читачами, практикуються виставки рекомендованої літератури, огляди періодики.

Вся робота бібліотеки ліцею проводиться відповідно до плану роботи ліцею, у тісному контакті з педагогічним колективом. План роботи бібліотеки затверджується щорічно на засіданні педагогічної ради.

Книжковий фонд бібліотеки нараховує 13685 примірників підручників, 4676 примірників художньої літератури.

Крім книжкових надбань, бібліотека укомплектована електронними носіями.

Книжковий фонд переводиться з застарілих таблиць (ББК) на нові таблиці (УДК) для шкільних бібліотек.

При відкритому доступі є можливість оформляти на стелажах виставки до окремих підрозділів – невеликі книжкові виставки, наприклад: «Подорож своєю країною»; «Герої України».

Широкою популярністю у читачів користуються книжкові виставки. Біля книжкових виставок і тематичних полиць постійно проводяться книжкові огляди, бесіди.

При організації книжкових виставок враховуються вікові особливості читачів. У бібліотеці на належному рівні поставлена робота з інформаційного обслуговування читачів. Створено алфавітний та систематичний каталоги, які постійно поповнюються та редагуються. Заведені картотеки газетно-журнальних статей, нормативних документів, на допомогу вчителю-словеснику, красназнавча картотека, картотека сценаріїв.

Оформлені тематичні папки:

- Горде слово Вчитель
- Рідне місто моє.
- Дім без книги – день без сонця.

У вік інформації бібліотека ліцею має набути статусу інформаційного центру. Інформаційні функції бібліотеки мають два аспекти:

- інформаційне забезпечення розвитку дитини в ліцеї;
- інформаційне насичення педколективу.

Ефективними технологіями інформування ліцеїстів та педагогів є організовані в бібліотеці книжкові виставки нових надходжень:

- «Знайомтесь: новинки в шкільній бібліотеці»;
- «Нові підручники»,
- «Прочитай, це – цікаво!»;
- Готуючись до шкільних іспитів:
- виставки-перегляди «Цей чудовий світ поезії».

Учням молодших (5-6) класів бібліотека допомагає знайти додаткові матеріали про народні звичаї, народну мудрість, старшокласникам – у написанні рефератів, правильному оформленні бібліографічних списків використаних книг.

Для формування інформаційної культури учнів 5-11-х класів передбачено програми з української, англійської мови та літератури, зарубіжної літератури, історії, правознавства

тощо. Популяризації основ ББЗ використовуються найрізноманітніші методи: бесіди, лекції, практичні заняття, доповіді, повідомлення, виконані учнями.

Особливо складно прищеплювати ліцеїстам навички користування довідковою літературою. Тому вчителі-предметники активно сприяють формуванню цих навичок: ставлять завдання так, щоб учні змушені були звертатися до словників і довідників. Бібліотека проводить бібліотечні уроки у 5-6-х класах з теми: «Мої перші словники і довідники» і т.п.

Технології масової роботи з читачами вимагають від бібліотекаря ліцею знання і врахування їх вікових психолого-педагогічних особливостей. Ефективними технологіями масової роботи бібліотеки ліцею є також огляди літератури (цикли читань, обговорення книг, читацькі конференції, конкурси, вікторини, подорожі книгами, усні журнали).

У читальному залі бібліотеки для учнів була проведена віртуальна подорож «Читаючи пам'ятники світу», а також у березні відбувся флешмоб «Поезія Шевченка».

Бібліотекою ліцею проводиться ще така цікава форма роботи «П'ять хвилин із мистецтвом». В залі бібліотеки є фортепіано і педагоги мають можливість проводити інтегровані уроки музичного мистецтва та літератури, а під час перерв між уроками чи в післяурочний час самі ліцеїсти вправляються у грі і виконанні музичних, поетичних творів відомих поетів, які розглядалися ними на уроках мистецтва та літератури.

Одна з характерних рис сучасного бібліотечного обслуговування дітей і підлітків – це використання нетрадиційних форм масової роботи в шкільних бібліотеках. Тому цього року плануються іновативні форми роботи у бібліотеці ліцею, такі як

Бібліофреш - (англ. fresh - свіжий) бібліографічний огляд новинок

Бібліомікс (від англ. mix – змішувати) – тематичний бібліографічний огляд, до якого включають різноманітні бібліотечні документи: книги, періодичні видання, відео-, кіно-, фоно-, фотодокументи, електронні видання, плакати, посилання на інформаційні ресурси тощо.

Демотека – це місце (творчий куточок), де читачі можуть залишити свої власні роботи – «демки» в галузі музики, літератури, фотографії, фільмів, графіки тощо, для того, щоб про них дізнався широкий загал.

Караван книг - захід, присвячений презентації декількох книг як однієї, так і різної тематики. Наприклад: караван новинок, караван забутих книг.

Літературний гороскоп - захід, побудований по типу гороскопу, де література (книги, автори) підібрана за знаками того чи іншого гороскопу.

Флешбук - презентація або знайомство з цікавими книгами за допомоги цитат, ілюстрацій, особистих переживань та іншої інформації про книгу.

Бібліотечна виставка, яку ми традиційно називаємо книжковою виставкою - оперативна форма масової роботи, яка наочно популяризує літературу та документальні ресурси бібліотеки. Проявивши творчість, фантазію, впроваджуючи нові ідеї в підготовку виставок, плануємо зробити книгозбірню привабливою, захоплюючою, сучасною і неповторною. Тому планується використання сучасних форм бібліотечних виставок:

- **експрес-виставка** - це позапланова оперативна виставка з актуальної теми, книги, статті;

- **виставка-прем'єра** - один з кращих методів популяризації нових надходжень до бібліотеки;

- **виставка-реквієм** - демонструються книги, присвячені якійсь незабутній історичній події;

-виставка-календар - виставляються книги, які висвітлюють ту чи іншу дату, яка відзначатиметься найближчим часом (свята, знаменні події, ювілеї видатних митців, відомих людей);

Основні показники роботи бібліотеки за 2020/2021 навчальний рік

№ з/п	Основні напрямки роботи	Кількісні показники
1	Усього записано	144
	Із них: учнів-читачів	103
	вчителів та інших працівників	41
2	Середня відвідуваність	10
3	Кількість книжкових виставок	26
4	Кількість бесід	7
5	Кількість бібліотечних уроків	3
6	Довідково-бібліографічна робота:	
	Книжковий фонд на 01.01.2021 становив:	
	художня література	13685
	підручники	4676
	Надходження фонду на 01.01.2021:	
	художня література	347
	підручники	1811
	Вибуло художньої літератури	
7	Списання за 2020/2021 навчальний рік (підручники)	2042

Основні напрямки і завдання роботи бібліотеки на 2021/2022 навчальний рік

Орієнтуючись на національну доктрину розвитку освіти в Україні в XXI столітті визначила, що головною метою української освіти є створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості.

Виходячи з цього бібліотека визначила наступні завдання:

- сприяння реалізації державної політики в галузі освіти;
- інформаційне забезпечення програмних та факультативних знань, самоосвіти ліцеїстів;
- виховання в учнів інформаційної культури, постійного прагнення до пошуку інформації, формування навичок систематизації та особистої оцінки інформації;
- навчання ліцеїстів технологій користування бібліотеками всіх типів;
- виховання мислячого, вдумливого, грамотного книгокористувача;
- всебічне сприяння підвищенню фахової майстерності педагогів;
- створення комфортного бібліотечного середовища;
- реформування бібліотеки в таку, яка б включала як традиційні носії інформації, так і сучасні мультимедійні технології;
- тісна співпраця з педагогічним колективом у вирішенні проблемної теми «Формування організаційно-функціональної системи інтелектуальної творчої діяльності вчителів та учнів в умовах профільного навчання»;
- опрацювання питання «Формування в читачів бібліотеки позитивної мотивації до читання».

Організація харчування учнів

Харчування учнів школи у 2020/2021 навчальному році забезпечувалось на базі ліцейної їдальні ФОП Хомин М.

Організація харчування учнів закладу була спрямована на створення умов для підтримки та збереження здоров'я здобувачів освіти, профілактики захворювань, пов'язаних із порушенням режиму прийому їжі. У режимі ліцею велике значення надавалося організації раціонального, збалансованого харчування відповідно до віку і стану здоров'я учнів. У ліцеї розроблені комплексно-цільові заходи організації і розвитку харчування учнів, якими передбачено: зміцнення матеріально-технічної бази їдальні; розширення сфер послуг для учнів і батьків; удосконалення різноманітності раціону харчування; виховання культури прийому їжі; пропаганда здорового способу життя.

Основними принципами організації харчування в закладі були: адекватна енергетична цінність раціонів відповідно до енерговитрат дітей; збалансованість та максимальна різноманітність раціону; адекватна технологічна та кулінарна обробка продуктів та страв, що забезпечує їх смакові якості та збереження вихідної харчової цінності; забезпечення санітарно-гігієнічних норм, у тому числі дотримання всіх санітарних вимог до стану харчоблоку, продуктів харчування, їх транспортування, зберігання, приготування та роздачі страв; врахування індивідуальних особливостей дітей.

З метою поліпшення роботи щодо організації харчування учнів протягом року здійснювався контроль за організацією та якістю надання послуг з харчування учнів; проводився моніторинг харчування учнів школи; були розроблені заходи, які передбачали зміцнення матеріально-технічної бази їдальні, розширення сфер послуг для учнів і батьків,

удосконалення різноманітності раціону харчування, виховання культури прийому їжі, пропаганда здорового способу життя.

Процес організації харчування дітей у ліцеї складався з: відпрацювання режиму і графіка харчування дітей; визначення постачальників продуктів харчування і продовольчої сировини; приймання продуктів харчування і продовольчої сировини гарантованої якості; складання меню-розкладу; виготовлення страв; проведення реалізації готових страв і буфетної продукції; надання дітям готових страв і буфетної продукції; ведення обліку дітей, які отримують безоплатне гаряче харчування, а також гаряче харчування за кошти батьків; контроль за харчуванням; інформування батьків про організацію харчування дітей у закладі.

Відповідальними за організацію харчування учнів у закладі загальної середньої освіти, за матеріально-технічний стан харчоблоку (їдальні), додержання вимог санітарного законодавства були директор ліцею Лепкий І.І. та ФОП Хомин М., підприємство приватної власності, переможець відкритих торгів по закупівлях, послугах щодо організації та здійснення процедур закупівель товарів, робіт та послуг за кошти місцевого бюджету, що забезпечує харчування дітей. Відповідно до наказу директора ліцею від 12.08.2019 року № 54 /19 «Про організацію гарячого харчування учнів у 2019-2020 н. р.» контроль за організацією харчування учнів здійснює заступник директора з навчально-виховної роботи Соневицька Г.Я. До її обов'язків входили: координація діяльності з роботою медичної сестри ліцею щодо контролю за харчуванням дітей; відпрацювання режиму і графіка харчування дітей, режиму чергування педагогічних працівників в обідній залі; опрацювання інформації щодо кількості дітей, які потребують гарячого харчування (у тому числі дітей пільгових категорій); участь у бракеражі готової продукції (за відсутності медичного працівника); контроль за додержанням дітьми правил особистої гігієни та вживанням готових страв, буфетної продукції; контроль за санітарно-гігієнічним станом обідньої зали тощо.

Протягом навчального року постійний контроль за організацією харчування здійснювала комісія громадського контролю з організації харчування. Згідно з наказом по ліцеї від 22.02.2019 № 09/19 “Про створення комісії громадського контролю за станом організації харчування учнів у ліцеї”, до складу комісії входять директор ліцею, медична сестра, заступник директора з навчально-виховної роботи, класний керівник, заступник директора з господарських питань, представники батьківської громадськості. Комісія з громадського контролю за якістю харчування здійснювала такі види контролю: контроль за організацією повноцінного збалансованого харчування: використання продуктів, складання меню відповідно до рецептури страв; правильність виписування продуктів; забезпечення харчуванням дітей, які потребують індивідуального харчування, у тому числі дієтичного; фізіологічна повноцінність харчування; проведення щоденного обліку вмісту тваринного білка в раціоні; контроль за місячним набором продуктів і розрахунком їхнього хімічного складу; контроль за роботою харчоблоку: правильність закладання продуктів, їхня кулінарна обробка і вихід страв; якість продуктів, які надходять для приготування їжі; ведення документації і наявність довідкових таблиць; санітарний стан харчоблоку; проведення С-вітамізації їжі; наявність необхідного обладнання на харчоблоці; розгляд аналізів санітарно-епідеміологічної станції щодо закладання продуктів і їх калорійності. Комісія розглядала питання організації харчування 2 рази на рік (в кінці семестрів).

Протягом 2019/2020 навчального року було організоване безкоштовне гаряче харчування учнів. У закладі забезпечено такі види харчування:

- для дітей сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей, батьки яких служать в АТО, дітей, що постраждали внаслідок ЧАЕС, дітей з малозабезпечених сімей, яке здійснюється за бюджетні кошти ;

Безкоштовним гарячим харчуванням було охоплено:

- учнів з числа дітей – сиріт, та дітей, позбавлених батьківського піклування (2 учнів);
- дітей з малозабезпечених сімей (13 учнів);
- дітей, батьки яких служать в АТО (21 учень);
- дітей, що постраждали внаслідок ЧАЕС (4 учні);

Всі документи щодо організації харчування учнів оформлялися згідно чинного законодавства. В наявності довідки про одержання допомоги згідно з Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим родинам» з поміткою про надання в ліцей та заяви батьків або осіб, що їх замінюють.

Харчувалося за батьківські кошти учнів 5-11 класів – 423 учнів.

Таким чином, у ліцеї створено належні умови для забезпечення учнів та працівників закладу якісним гарячим харчуванням. Кожен прийом їжі, її енергетична цінність відповідали віку, стану здоров'я учнів, рівню енергетичних затрат та нормам харчування для загальноосвітніх шкіл.

Серед умов, які впливають на активну діяльність дітей, важливе місце займає правильна організація та додержання режиму харчування. У ліцеї режим харчування учнів тісно пов'язаний із режимом дня з дотриманням протиепідемічних норм. Учні харчуються згідно карантинного режиму (відповідно до затвердженого графіку харчування). Харчування учнів було організовано на основі циклічного перспективного меню, яке обов'язково погоджувалося Держпродспоживслужбою. Перспективне меню складалося з урахуванням сезонності (на осінній і зимово-весняний періоди року) та наявності сезонних продуктів, свіжих овочів, фруктів, ягід, сухофруктів, квашених овочів, соків.

Питний режим у ліцеї було організовано належним чином. Біля їдальні функціонують два питні фонтанчики. Контроль за харчуванням розпочинався з моменту складання меню і продовжувався на всіх етапах приготування їжі. Здійснення контролю за харчуванням проводилося щодня, він містив аналіз харчування на фізіологічну повноцінність під час складання меню – розкладання експертним методом, контроль за якістю продуктів, дотримання норм закладання продуктів і виходу страв, технології приготування, якість приготовленої їжі.

Батьки учнів добре поінформовані щодо питань організації харчування, якості їжі та санітарного стану їдальні, задоволені якістю приготування їжі. У ліцейній їдальні оформлено постійно діючий інформаційний стенд для батьків та учнів, який містить щоденне меню із переліком страв і їх виходом.

Чимале значення має в ліцеї пропаганда правильного харчування серед дітей та їхніх батьків. Для цього використовують різноманітні форми: лекції, батьківські збори, індивідуальні бесіди, тематичні заняття.

Виконання грошових норм велося щотижнево. Вартість одного дня харчування (бюджетного) становила 25.00 гривень на одного учня.

Комірник шкільної їдальні щоденно заповнювала відомість по харчуванню за рахунок бюджету, в якій відображалися число, кількість осіб, що отримали гаряче харчування, ціна обіду в цей день і сума.

Вартість харчування кожного дня може бути різною, але за тиждень середня вартість становила 25.00 гривень на одного учня і ця норма не порушувалася.

Річний план роботи ліцею на 2019/2020 навчальний рік «Організація харчування» регламентує порядок організації харчування учнів ліцею:

- розробити та затвердити режим і графік харчування дітей;
- розробити та затвердити правила поведінки в шкільній їдальні;
- скласти та затвердити списки дітей, які потребують безкоштовного харчування;
- забезпечити організоване та якісне харчування учнів закладу освіти:, безкоштовним харчуванням дітей пільгових категорій, за батьківські кошти - учнів 5-11 класів;
- створити групу контролю за якістю харчування дітей зі складу вчителів, батьків та медичного персоналу;
- забезпечити учнів питною водою гарантованої якості;
- надавати звіти про харчування дітей до відділу освіти;
- здійснювати облік харчування в журналі обліку харчування відповідно до відвідування учнів навчальних занять та обліку відвідування у класному журналі.

Всі заплановані заходи виконуються своєчасно. Виконання заходів постійно контролюється адміністрацією школи. Надані рекомендації враховуються.

З метою систематичного дотримання вимог законодавства щодо організації харчування була введена наступна система контролю:

I ступінь: класні керівники, черговий адміністратор та вчителі щоденно перевіряють стан приміщень та виробничої санітарії ліцейної їдальні.

Недоліки, які можуть бути ліквідовані, ліквідовуються негайно, останні фіксуються в журналі обліку стану охорони праці з обов'язковим зазначенням термінів їхньої ліквідації.

II ступінь: заступник директора з навчально-виховної роботи, відповідальний за організацію харчування, комірник один раз на тиждень разом з медичною сестрою перевіряють стан приміщень, техніку безпеки та санітарії шкільної їдальні.

III ступінь: директор і голова профкому один раз на місяць контролюють стан роботи ліцейної їдальні, пункту роздачі, буфету, дотримання техніки безпеки та санітарії. Результати розглядаються на засіданні комісії з оперативного контролю при директорові.

Питання організації харчування періодично заслуховувалися на засіданні ради ліцею, батьківських зборах, педраді, нарадах при директорові, засіданнях учнівського самоврядування.

Для здійснення організації гарячого харчування у ліцеї було розроблено наступні види діяльності:

1. Організаційно-аналітична робота:

- нарада при заступникові директора школи з НВР з питань організації і розвитку ліцейного харчування (серпень 2020 року);
- організаційна нарада при заступникові директора з навчально-виховної роботи, відповідальному за організацію харчування, оформлення безкоштовного харчування; графік чергувань і обов'язків чергового вчителя (серпень 2020 року);
- нарада класних керівників: «Про організацію харчування учнів» (серпень 2020 року);

- засідання шкільної комісії з організації харчування із запрошенням класних керівників 5 - 11-х класів з питань: охоплення учнів гарячим харчуванням; дотримання санітарно-гігієнічних вимог; профілактика інфекційних захворювань (вересень 2020 року, грудень 2020 року, березень 2021 року);

- здійснення щоденного контролю за роботою ліцеїної їдальні адміністрацією ліцею, проведення цільових тематичних перевірок.

2. Методичне забезпечення організації гарячого харчування:

- організація консультацій для класних керівників 5-8, 9-11 класів: культура поведінки учнів під час їжі, дотримання санітарно-гігієнічних вимог, «Організація гарячого харчування - застава збереження здоров'я» (упродовж навчального року);

- вивчення та втілення позитивного досвіду роботи з питань організації і розвитку ліцеїного харчування, впровадження нових форм обслуговування учнів (упродовж навчального року).

3. Організація роботи з поліпшення матеріально-технічної бази їдальні, розширенню сфери послуг для учнів і їх батьків:

- естетичне оформлення залу їдальні (серпень 2020 року).

4. Робота з виховання культури харчування, пропаганди здорового способу життя серед учнів:

- проведення класних годин з тем: «Режим дня і його значення», «Культура вживання їжі», «Гострі кишкові захворювання та їх профілактика» (вересень, жовтень, листопад, грудень 2020 року);

- конкурс газет серед учнів 5-9 кл. «Про смачну та здорову їжу» (січень 2021 року);

- бесіди з учнями «Бережи своє здоров'я» (упродовж навчального року);

- анкетування учнів: «Шкільне харчування: якість і різноманітність обідів», «За що скажемо кухарям спасибі?»;

- анкетування батьків «Ваші пропозиції на рік з розвитку шкільного харчування» (вересень 2020 року, березень 2021 року).

5. Робота з виховання культури харчування, пропаганди здорового способу життя серед батьків учнів:

- проведення батьківських зборів за темами: «Спільна робота сім'ї і школи з формування здорового способу життя вдома. Харчування учнів», «Профілактика шлунково-кишкових захворювань, інфекційних, простудних захворювань», «Підсумки медичних оглядів учнів» (жовтень 2020 року, березень 2021 року);

- зустріч лікаря та сестри медичної з батьками: «Особиста гігієна дитини» (упродовж навчального року). Класними керівниками постійно проводилася роз'яснювальна робота щодо заборони використання у харчуванні учнів сухих сніданків, продуктів швидкого приготування тощо. Дані вимоги виконувалися не в повній мірі.

Відповідальність за безпеку і якість продуктів харчування та продовольчої сировини, готової продукції покладається на постачальника. Продукти харчування та продовольча сировина надходили до навчального закладу разом із супровідними документами, які свідчили про їх походження та якість (накладні, сертифікати відповідності, висновки санітарно-епідеміологічної експертизи тощо). Постачальником разом із керівником закладу освіти складаються графіки і маршрути постачання продуктів харчування та продовольчої сировини. Графіки постачання продуктів харчування дотримувалися.

Належним чином організовано дотримання технологічних режимів виробництва продукції (сумісність продуктів, їхня взаємозамінність, режим холодної і теплої обробки сировини і т.п.), визначені нормативною документацією (збірники рецептур блюд, кулінарних, борошняних кондитерських і булочних виробів, затверджених у встановленому порядку державними стандартами, технічними умовами, а також санітарними правилами). Терміни придатності продуктів та умови зберігання не порушуються. Надходження і рух продуктів харчування відображаються у журналі бракеражу сирової продукції. Продукти харчування зберігаються у спеціально обладнаних коморах, де забезпечено дотримання санітарних норм і правил, у тому числі умови товарного сусідства, температурний режим та дотримання термінів їх реалізації.

Мединою сестрою закладу велися журнали бракеражу сирової та готової продукції. До нього після дегустації заносилися всі страви, які готуються в їдальні та вживаються учнями. Зазначається час кінцевої реалізації продукції, які мають обмежений строк реалізації.

Щоденно в залі прийому їжі вивішувалося меню, погоджене з медпрацівником закладу. Меню-розклад складалося єдиним для всіх учнів закладу, з виходом страв, наведених в нормах харчування. Щоденний меню-розклад враховував норми харчування, наявні продукти та продовольчу сировину.

Приміщення для харчування відповідає санітарно-гігієнічним нормам, харчовий блок має належне обладнання. Технологічне обладнання, система холодного та гарячого водопостачання перебуває у робочому стані, встановлено бойлери для нагрівання гарячої води. Санітарно-гігієнічний стан харчоблоку задовільний. Маркування посуду відповідає санітарно-гігієнічним нормам. Харчоблок забезпечений необхідною кількістю посуду, миючими та дезінфікуючими засобами відповідно до санітарних вимог. Їдальня має достатню кількість обідніх столів. Шкільна їдальня забезпечена необхідною кількістю кухонного інвентаря. Маркування інвентаря відповідає санітарно-гігієнічним нормам.

Належним чином проводилася робота з питань гігієни харчування. В наявності умивальники для миття рук з підведенням холодної води, мила. Проводиться щоденне прибирання: підмітання вологим способом, миття підлоги, видалення пилу, протирання меблів, радіаторів, підвіконь, миття і дезінфекція умивальників, унітазів. Вчителі, класні керівники, які брали участь в організації харчування дітей, добре ознайомлені з питаннями гігієнічного та естетичного виховання дітей. Питання раціонального харчування дітей були включені у тематику батьківських зборів, консультацій для батьків, висвітлюються у інформаційних куточках. З метою попередження захворюваності гострими кишковими інфекціями та харчових отруєнь дітей, суворо заборонялося приносити до школи кремові вироби (торти, тістечка тощо), морозиво, солодкі та газовані напої. Проводилася постійно просвітницько-роз'яснювальна робота серед учнів та їхніх батьків стосовно

Медичне обслуговування, моніторинг стану здоров'я учнів та формування здорового способу життя

В школі створені оптимальні умови для медичного обслуговування учнів ліцею. Є добре обладнаний медичний кабінет. У вересні 2020 року для потреб медичного кабінету було закуплено самих необхідних для першої медичної допомоги ліків. Щорічно учні 5-11-х класів ліцею проходять поглиблений профілактичний медичний огляд.

За результатами медогляду складені групи здоров'я: основна група, спецгрупа, підготовча група та визначені діти, що звільняються від занять фізичної культури.

Узагальнені результати поглибленого огляду свідчать про досить велику захворюваність учнів. Особливо це стосується хвороб органів зору, ЛОР – органів, кістково-м'язової системи.

Результати медичного огляду учнів враховуються при проведенні уроків фізичної культури, трудового навчання, Захисту Вітчизни. Спортивні заходи, що проводяться в ліцеї, тільки з обов'язковою присутністю медичної сестри. На кожний клас складено листи здоров'я. Протягом навчального року проводилась змістовна санітарно-профілактична робота.

При організації роботи з медичного обслуговування учнів у 2021/2022 навчальному році необхідно звернути більше уваги на:

- медичний контроль за проведенням уроків фізичної культури, особливо на дітей з вадами в здоров'ї;
- виділяти більше коштів на покращення матеріальної бази медичного кабінету та закупівлі ліків і медичних матеріалів.

Таблиця №1
стану здоров'я учнів школи

Навчальний рік	К-ть учнів у школі	Групи здоров'я			Діти звільнені від уроків		
		Основна група здоров'я	Спец.група здоров'я	Підготовча група здоров'я	Фізична культура	Технічна та бслуговую об праця	Сільсько-господарські роботи
2012/2013	459	337 (73%)	20 (4%)	87 (19%)	15	2	15
2013/2014	463	327 (70,6%)	39 (8,4%)	89 (19,2%)	8	8	8
2014/2015	475	423 (89%)	40 (8%)	12 (3%)	8	1	1
2015/2016	490	425 (89%)	47 (8%)	12 (3%)	8	-	-
2016/2017	473	303(64%)	35(7%)	127(27%)	8(2%)	-	-
2017/2018	484	352(72,7%)	21(4,3%)	105(21,6%)	6(1,2%)	2(0,4%)	-
2018/2019	504	381(75,5%)	36 (7,1%)	81(16%)	6 (1,1%)	2 (0,3%)	-
2019/2020	474	370(78%)	23(4,8%)	75(15,8%)	6(1,2%)	1(0,2%)	-
2020/2021		336(48,6%)	147(21,3%)	199(28,8%)	8(1,1%)	-	-

З метою профілактики шкідливих звичок у школі спланована й проводилась робота по забезпеченню цікавого дозвілля, робота гуртків, факультативів та секцій за інтересами. Для учнів організовувались і проводились тижні профілактики шкідливих звичок.

Педагогічним колективом школи ведеться постійна планомірна робота на виконання закону України «Про заходи з попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення».

В ліцеї розроблені та затверджені заходи щодо проведення антинікотинової інформаційно-освітньої та профілактичної роботи серед дітей. В планах виховної роботи класних керівників передбачені індивідуальні бесіди з профілактики тютюнопаління з учнями, схильними до правопорушень.

Крім цього окремо було винесено на обговорення в педагогічному колективі питання відмови від тютюнопаління педагогічних працівників та працівників школи, прийнято відповідне рішення.

Медичною сестрою був проведений цикл бесід на відповідну тематику:

- «Вплив нікотину на здоров'я людини»;
- «Паління і спорт несумісні»;
- «Від нікотину до наркотиків – один крок».

Питання про заборону тютюнопаління серед школярів було внесено в порядок денний класних і загальношкільних батьківських зборів.

Ведеться планомірна робота з питань протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та поширенню наркоманії.

Усі класні керівники були також познайомлені з методичними рекомендаціями щодо проведення годин спілкування з профілактики ВІЛ/СНІДу та наркоманії серед учнів ліцею, згідно з якими в кожному класі проводяться обов'язкові виховні заходи.

Класні керівники проводять цикл обов'язкових годин спілкування з даної тематики: «Ситуація з ВІЛ –СНІД в Україні», «Безпечне статеве життя», «Закон України «Про наркотики».

Постійно проводяться заходи, спрямовані на виховання здорового способу життя.

На виконання Указу Президента України «Про запобігання подальшого поширення ВІЛ/СНІДу в Україні» в школі були розроблені і затверджені заходи з антиснідової пропаганди.

В січні – лютому 2020/2021р. класні керівники провели зі своїми вихованцями цикл бесід з попередження захворювання на СНІД за віковими групами:

5 класи

- Небезпека захворіти на СНІД для твоїх друзів, родичів і тебе.

6-8 класи

- СНІД: способи зараження, шляхи передачі, ознаки
- Небезпека захворіти на СНІД;
- Вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), його вплив на організм людини.

9-11 класи

- Випадкові зв'язки;
- Шляхи попередження ВІЛ інфікування : соціальні, психологічні, медичні, гігієнічні;

- Будова ВІЛ та його властивості (руйнування клітин імунної системи людини вірусом);
- ВІЛ/СНІД : міфи та реальність.

Соціальний захист учнів та робота з дітьми пільгових категорій

Упродовж 2020/2021 навчального року робота школи щодо соціального захисту дітей пільгових категорій була спрямована на дотримання Конвенції ООН «Про права дитини»,

виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування», указів Президента України від 12.01.2018 року №5 «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа». «Про додаткові заходи щодо вдосконалення соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями» (від 23.06.2001, №467/2001), «Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту багатодітних і неповних сімей» (від 30.12.2000, №1396/2000), «Про затвердження комплексних заходів щодо профілактики бездоглядності та правопорушень серед дітей, їх соціальної реабілітації» (від 18.03.2001, №2402-III).

Робота з даного напрямку проводилась відповідно до річного плану роботи ліцею на 2020/2021 навчальний рік та плану роботи практичного психолога.

Завуч з виховної роботи Г.Соневицька координувала роботу класних керівників щодо оформлення та ведення соціальних паспортів класів, підготовки необхідної інформації, документів, проводила консультації, інструктажі щодо організації роботи з дітьми пільгового контингенту; організувала роз'яснювальну роботу з батьками, опікунами дітей з питань охорони прав та інтересів дитини; контролювала забезпечення дітей пільгових категорій безкоштовним харчуванням згідно з вимогами чинного законодавства тощо.

Організовано було безкоштовне харчування учнів пільгових категорій, а саме: дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей сиріт; дітей, батьки яких перебували у зоні АТО, дітей з малозабезпечених родин, дітей, які постраждали внаслідок ЧАЕС. Протягом року надавались консультації батькам, вчителям та учням пільгових категорій. При організації заходів поза межами ліцею перевага надавалась учням пільгового контингенту. Діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені Єдиними квитками.

Класними керівниками навчального закладу здійснювались наступні заходи щодо соціального захисту дітей пільгових категорій:

- Здійснювався контроль за змінами в соціальному статусі дітей, зміни фіксуються в соціальних паспортах класних колективів та в єдиному соціальному паспорті освітнього закладу.
- Проводилось обстеження умов проживання, навчання, працевлаштування, оздоровлення та соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей – інвалідів, дітей з сімей, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, дітей з малозабезпечених та багатодітних сімей, дітей, які проживають у складних життєвих обставинах з відповідним оформленням актів та особових справ.
- Перевіряється збереження закріпленого житла, майна дітей – сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення дітей безкоштовним харчуванням. Єдиними квитками, користуванням підручниками, охоплення відвідуванням гуртків, секцій тощо.
- Здійснювався правовий всеобуч батьків та дітей з питань дотримання вимог Конвенції ООН про права дитини та захисту їх прав.

Виконуючи основні завдання психологічної служби, проводилась робота по сприянню повноцінному особистісному розвитку дітей з урахуванням їх вікових індивідуальних особливостей, здібностей, нахилів та інтересів, а саме:

- створення умов для формування соціально – психологічної культури педагогів, батьків, залучення їх до знань для оптимізації міжособистісних стосунків, подолання труднощів спілкування;
- забезпечення дітей початковими знаннями про права та свободи дітей (як маленьких людей і юних громадян), а також відомостями про правові норми, що регулюють відносини практично в усіх сферах суспільного життя;
- забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини на основі її психолого-педагогічного вивчення;
- профілактика відхилень в інтелектуальному та особистісному розвитку дитини;
- пропаганда здорового способу життя, здійснення превентивного виховання, профілактика алкоголізму, наркоманії, злочинності;
- орієнтування дітей на загальнолюдські й національні цінності на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина та дотримання правових норм, правомірної поведінки й толерантного спілкування;
- забезпечення захисту прав, повноцінного життя, розвитку та виховання дітей пільгового контингенту;
- формування всебічно розвиненої особистості, здатної до повноцінного життя у суспільстві;
- поліпшення стану здоров'я шляхом профілактики захворювань;
- забезпечення покращення умов розвитку, виховання і освіти дітей;
- забезпечення підтримки творчо обдарованих дітей, розвитку їх здібностей.

Учні *девіантної поведінки* залучаються до роботи гуртків та спортивних секцій. З метою пропаганди здорового способу життя та правової пропаганди проводяться лекції, виступи агітбригад, випускаються листівки та плакати, в чому допомагає учнівське самоврядування. До роботи залучаються представники міліції, лікарі, психологи, юристи; проводяться дні правових знань.

Задача психологічної служби - своєчасно виявити дітей з симптомами неблагополуччя в моральному розвитку і поведінці та вжити заходів для попередження подальшої соціальної деформації особистості, а по можливості й зменшити кількість таких дітей. З цією метою проводяться індивідуальні та групові консультації з дітьми, педагогами, батьками; для класних керівників ліцею проведено семінари «Права дитини». Крім цього в закладі регулярно проводяться соціально-психологічні дослідження, моніторинги.

Соціально-психологічні дослідження, моніторинги в ліцеї:

Тема	Мета	Цільова група	Вибірка	Результати
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Діти, які позбавлені батьківського піклування	1	Акт обстеження
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Напівсироти	14	Акт обстеження

Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Багатодітні	101	Акт обстеження
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Малозабезпечені	13	Акт обстеження
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Діти – інваліди	5	Акт обстеження
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Діти – інваліди, які навчаються за індивідуальною програмою	0	
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Діти, сім'ї яких постраждали від аварії на ЧАЕС	4	Акт обстеження
Вивчення побутових умов сімей, в яких проживають діти пільгових категорій	Обстеження матеріально-побутових умов	Діти, сім'ї яких прибули з зони АТО	21	Акт обстеження

Протягом 2020/2021 навчального року були вивчені матеріально-побутові умови проживання дітей, складені відповідні акти, була надана допомога дітям, які її потребують. Діти - сироти та діти позбавлені батьківського піклування, забезпечені шкільною формою на 100%. Всі вони забезпечені Єдиними квитками, безкоштовним харчуванням.

Враховуючи підсумки поглибленого профілактичного медичного огляду, медичною сестрою складені листи здоров'я, де зазначено поради вчителям щодо покращення стану здоров'я учнів під час навчально-виховного процесу. Виконуються підготовчі заходи щодо організації профілактичних щеплень та медичного огляду дітей відповідного віку.

Заходи щодо попередження та профілактики злочинів в учнівському середовищі

Відповідно до річного плану роботи ліцею на 2020-2021 навчальний рік проаналізована робота з правопорушень та запобігання дитячій бездоглядності попередження та профілактики злочинності, наркоманії, алкоголізму, тютюнопаління, СНІДу, запобігання торгівлі, експлуатації та жорстокого поводження з дітьми, серед учнів ліцею. Узятю на контроль питання:

- максимального охоплення дітей шкільного віку загальною середньою освітою;
- відвідування учнями школи навчальних занять;
- виконання заходів річного плану роботи школи щодо попередження правопорушень.

У ліцеї розроблено систему роботи з профілактики правопорушень і злочинів серед учнів, яка охоплює такі напрямки:

- соціальна робота
- психолого-педагогічна робота;
- правове навчання і виховання.

Для подальшої правової освіти учнівської молоді навчальним закладом визначені шляхи її реалізації, розроблені заходи для вирішення конкретних завдань правового виховання, до яких віднесено:

- формування у кожного учня системи знань із питань основ держави і права та відповідних компетенцій, розвиток інтересів учнів до цієї галузі знань;
- формування потреби активно захищати у встановленому законом порядку свої права та законні інтереси, а також права та законні інтереси інших осіб;
- формування поваги до держави.

У зв'язку з підвищенням рівня злочинності серед дітей та підлітків, збільшенням кількості дітей, які займаються бродяжництвом, вживають алкоголь, наркотичні речовини, тютюн, зазнають насильства в сім'ї першочерговим завданням ліцею є максимальне посилення контролю за дітьми з девіантною поведінкою, за неблагополучними сім'ями та батьками, які мало приділяють уваги вихованню та навчанню своїх дітей.

У ході перевірки проаналізовано плани виховної роботи класних керівників, їх індивідуальну виховну роботу з учнями з девіантною поведінкою, а також роботу з неблагополучними сім'ями, проведення заходів по зміцненню моральності учнів. Проаналізовано рівень участі учнів у гуртках, охоплення їх бібліотекою, роботу класних керівників щодо залучення учнів до гуртків, спортивних секцій, відвідування бібліотеки; роботу з батьками, діти яких схильні до правопорушень, бродяжництва, вживання шкідливих речовин.

Класні керівники ведуть чіткий (поурочний) контроль за станом відвідування учнями занять. Записи здійснюють у відповідному журналі черговим вчителем. Налагоджено роботу з батьками щодо своєчасного інформування адміністрацією ліцею про причини відсутності школярів. Двічі на рік питання відвідування учнями школи заслухано на засіданнях при заступникові директора з навчально-виховної роботи та на нарадах при директоріві.

На виконання Заходів щодо правової освіти, профілактики злочинних проявів в учнівському середовищі у ліцеї проведено місячник правової освіти, профілактичні операції «Діти вулиці» з метою перевірки стану виконання вимог Закону України «Про освіту» в частинах здобуття молоддю загальної середньої освіти та охорони безпеки життєдіяльності усіх учасників навчально-виховного процесу. Заслухано звіти й інформації з означених питань на нараді при директоріві, проведено засідання ліцейної Ради профілактики.

Для профілактичної роботи запрошувались працівники кримінальної міліції, органів юстиції, лікарі, які проводили співбесіди щодо запобігання бродяжництву та злочинності, правопорушень серед учнівської молоді, профілактики шкідливих проявів та звичок.

Традиційним стало проведення у ліцеї Тижня правових знань. У 2020-2021 навчальному році Тиждень проведено у квітні за окремим планом. У рамках Тижня відбулись години спілкування «Закон і ми», конкурс малюнків «Професія – юрист», «Я і мої права», організовано постійно діючу виставку літератури «Цивільні права неповнолітніх та їх цивільно-правова відповідальність», «Хто такий юрист в умовах сьогодення».

На виховних годинах, хвиликах спілкування проведено бесіди «Що таке ВІЛ/СНІД?» , «СНІД сьогодні», «Шляхи зараження СНІДом», «Твоє майбутнє в твоїх руках»; усні журнали «Як зупинити СНІД?», «Вплив вірусу на організм людини»; диспути «Як навчатися, коли в класі ВІЛ/інфікована дитина; ток-шоу «СНІД: вчора, сьогодні, завтра», тестування та анкетування «Що ти знаєш про СНІД?», «Шкідливі звички», «Що таке ВІЛ-інфекція, а що таке СНІД» та інші. Класні керівники у своїй роботі використовують програму “Молодь на роздоріжжі”.

Щорічно проводиться громадський огляд умов проживання, виховання категорійних дітей (вересень-жовтень). За його підсумками у 2020-2021 навчальному році складено соціальний паспорт ліцею, який нараховує дітей із багатодітних сімей – 101 осіб; дітей-напівсиріт – 14 осіб; дітей сиріт - 1 особа, дітей позбавлених батьківського піклування - 1 особа, дітей малозабезпечених сімей - 13 осіб, дітей інвалідів - 5 осіб, дітей одиноких матерів - 3 особи.

Важливу роль у запобіганні і подоланні відхилень у поведінці дітей і підлітків відіграє ліцейна Рада профілактики правопорушень серед неповнолітніх, на засіданнях розглянуто поведінку, успішність учнів школи, стан відвідування здобувачів освіти.

Необхідною ланкою діяльності педагогів ліцею є правовиховна робота. Усвідомлюючи важливість радикальних змін у всіх сферах життя країни, вчителі ліцею впроваджували в практику правовиховної роботи нові підходи, спрямовані на створення системи виховання на основі гуманізації життя ліцею. В основу організації системності в здійсненні виховного процесу в ліцеї покладено диференційно-індивідуальний підхід, врахування вікових особливостей дітей.

Була налагоджена тісна взаємодія ліцеї з ювенальною превенцією та соціальною службою у справах дітей.

Робота з батьками

Упродовж 2020-2021 навчального року з батьками дітей проводились профілактичні бесіди та по необхідності, надавалася допомога у питаннях навчання та вихованні дітей. Організовувалися індивідуальні та групові зустрічі з батьками з обміну досвідом у вихованні дітей, бесіди з метою вирішення конфліктних ситуацій між дорослими та дітьми.

Індивідуальні консультації для батьків:

- «Я та мої емоції»(січень)
- «Шкідливість дорослішання» (лютий)
- «Проблеми, що хвилюють всіх» (березень)
- «Чому дитина стає «важкою»?» (квітень)
- «Потенційно небезпечні та образливі ситуації для дітей» (травень)

Групові консультації для батьків:

- «Емоційне життя дитини і виховання почуттів» (лютий)
- «Вибір професії і профорієнтація старшокласників» (квітень) тощо

В ліцеї проводились заходи по пропаганді здорового способу життя: диспут «Шкідливі звички – до чого це веде», години спілкування «Твоє здоров'я в твоїх руках», «Здоровий спосіб життя - найкраща профілактика алкоголізму, тютюнопаління та наркоманії» та інші.

Продовжувалась робота щодо удосконалення соціального захисту дітей пільгового контингенту. На батьківських зборах постійно зверталась увага на майнове право дитини, на відповідальність батьків за життя і виховання неповнолітніх.

Протягом навчального року у ліцейній бібліотеці проводилися тематичні виставки літератури:

- «Азбука для неповнолітніх»
- «Обережно - СНІД»

- «Учись володіти собою»
- «Мистецтво бути вихованим»
- «У сім'ї росте дитина»
- «Закон і ми»
- «Здоров'я дітей – здоров'я нації»
- «Алкоголізм та наркоманія – загроза майбутнього»

Систематичною є робота класних керівників з батьками (або особам, які їх замінюють) з питань родинного виховання, профілактики шкідливих звичок та правопорушень. З метою просвітницької роботи серед батьків поновлюються матеріали класних стендів «Для вас батьки». Для обговорення пропонувались матеріали «Чи знаєте ви свою дитину?», «Дитина – рівноправний член суспільства» тощо. На класних батьківських зборах було висвітлено питання «Віра – основа успіху та благополуччя кожної людини», «Вплив стилю поведінки батьків на соціальний розвиток дитини».

Для батьків сімей пільгових категорій були організовані і проведені індивідуальні консультації «Материнське і батьківське виховання» (виховання дитини з неповної сім'ї), «Профілактика йододифіцитних захворювань»; групові консультації «Формування здорової особистості, загартування і профілактика простудних захворювань»; «Особисте і суспільне при виборі професії»; «Підготовка старшокласників до самостійного життя»; «Соціальні групи в інтернеті: зворотна сторона медалі»; «Культура взаємовідносин юнаків та дівчат»; засідання батьківського всеобучу «Розвиток читацьких інтересів у дітей»; «Морально-правове виховання в сім'ї»; консультація - практикум «Як залучити підлітка до різних видів творчої діяльності» тощо.

Проведення Всеукраїнських акцій милосердя:

Протягом навчального року ліцеїсти брали участь у різноманітних благодійних акціях: «Людина починається з добра», «Допоможи птахам узимку», «Допоможи учаснику АТО».

Профорієнтаційна робота

Одним із напрямів роботи є профорієнтаційна робота з учнями старших класів. Класними керівниками та психологом ведеться робота щодо професійної орієнтації дітей. В межах реалізації даного плану в ліцеї було проведено:

- класні та виховні години щодо профорієнтації учнів;
- тижні профорієнтації;
- виховний захід «Конкурс знавців професії»;
- профорієнтаційні екскурсії до навчальних закладів міста, підприємств, організацій;
- тематичну літературну виставку «Я і моя майбутня професія».
- круглий стіл «Яку я обираю професію».

Практичним психологом ліцею проводились тренінги і заняття з профорієнтації учнів, де висвітлюються такі питання:

- Професійне самовизначення підлітків.
- Конвенція ООН про права дитини.

- Реалізація права на працю в Україні.
- З чого починається працевлаштування?
- Вплив умов праці на здоров'я.

Профорієнтаційна робота є невід'ємною частиною роботи педагогів загальноосвітніх навчальних закладів. Діти пільгових категорій залучені до занять з профорієнтації «Ярмарок професій», «Визначення цінностей», «Визначення категорій вибору професій», «Визначення варіантів професійного вибору», «Працевлаштування», «Інструменти керування кар'єрою» тощо. В ліцеї складені спільні плани роботи з центром зайнятості.

У 2020-2020 навчальному році психологом проводились такі заходи:

практичні заняття для учнів 5-8 класів, «Визначення навичок здібностей»; «Визначення інтересів»; «Визначення цінностей»; «Визначення критеріїв вибору професії»; «Визначення варіантів професійного вибору»; «Працевлаштування».

У ліцеї постійно оновлюється інформація на стендах барометрів професій. Учні старших класів, згідно з графіком, відвідують Дні відкритих дверей у різноманітних вищих навчальних закладах.

Аналіз виховної роботи

Сучасне суспільство з кожним роком все більше і більше потребує особистості учнів з високим рівнем культури, вихованості та духовності.

На виховний процес впливають:

- зміни, що відбуваються в суспільстві, які обумовлюють соціокультурні, економічні умови для розвитку всіх його сфер, у тому числі й освітньої;
- державне замовлення школі на підготовку майбутніх громадян, здатних задовольнити актуальні потреби суспільства;
- формування позитивного іміджу навчального закладу.

Будь-яка система освіти чи виховання мусять мати чітко виражену мету, що віддзеркалює потреби суспільства – соціальне замовлення. Без цього вони приречені на невдачу.

На сучасному етапі наше суспільство кладе в основу свого подальшого життя дві головні ідеї: ідею побудови Української держави та ідею становлення в ній громадянського (демократичного) устрою. Їм підпорядковується і процес становлення нової системи освіти і виховання, що відтепер трактується як система національно-демократична. Це означає, що: а) наша українська освіта, наше виховання і, відповідно, наша педагогіка, як це характерно для всіх європейських народів, є національними.

Другою домінуючою тенденцією української освіти і виховання та розвитку стає демократизація особистості і пристосування її до життя в умовах свободи, без чого не маємо перспектив на успіх.

Виховання не може трактуватися як цілеспрямований вплив на особистість з метою формування у ній певних якостей, що характерно для авторитарної педагогіки. Сутність його – в задоволенні морально-етичних потреб людини (яка "сама себе виховує"), стаючи самовідповідальним, активним, підприємливим громадянином, якому багато дозволено, але який відтепер повинен жити лише за рахунок власних зусиль, власної ініціативи, а відтак і відстоювати вартості, які приймає. Очевидно також, що зміст виховання і розвитку повинен

мати виразну структуру, що має особливе значення у вирішенні практичних завдань, таких як розробка програм і планів виховної роботи, різних заходів тощо. Усе це зумовлює потребу і чіткого висвітлення та обґрунтування системи цінностей, якою визначається зміст виховання та його напрямки.

Вихову діяльність у ліцеї можна оцінити як системну, продуману, що охоплює всі сфери життя ліцеїстів. Вона будується на дотриманні нормативних документів. З метою охоплення як найбільшої кількості ділянок життя ліцею свідомою виховною діяльністю, була розроблена «Виховна програма ліцею ім.Б.Лепкого» на 2020-2021н.р.

Педагогічний колектив ліцею враховував сутність національно-демократичного характеру українського виховання з яких випливають усі інші наші пріоритети, зокрема: відродження духовності, моральних засад та почуття патріотизму, розвиток громадянського самоусвідомлення людини – її творчих і вольових якостей, ініціативи і здатності забезпечувати собі успіх за умов конкуренції, дбати про своє здоров'я і про довкілля.

У ділянці патріотичного виховання, метою якого є прищеплення державницького світогляду, коли свою долю та своє особисте щастя людина пов'язує з власною, упорядкованою державою, що має міцні моральні підвалини і добрі та шановані людьми закони. Виховання у ліцеї спиралося на духовну силу своєї традиції, але орієнтувалося і на теперішні потреби нашого суспільства, а відтак досягало європейські освітні стандарти, тобто було сучасним.

Низка заходів, а саме: виховні години присвячені Дню пам'яті Жертв Голодомору(класні керівники, О.Томенюк), інформаційний куток з нагоди відзначення Дня Гідності та Свободи(О.Томенюк, учнівське самоврядування), години спілкування «День Соборності України» (класні керівники), відеоролик до Дня Памяті Героїв Крут (М.Петришин), оформлення зони пам'яті «Небесна сотня білих журавлів» (учнівське самоврядування, О.Томенюк), «Урок звитяги» присвячений відомим постатям та героїзму борців за незалежність України (О.Сливінська), оформлення та підготовка стінгазети до Дня Українського Козацтва та Дня Захисника України (О.Томенюк, учнівське самоврядування) сприяли формуванню національного самоусвідомлення, як першооснови патріотизму і громадянськості.

Національне виховання передбачає визнання національних вартостей як визначальних. До них належать: українська ідея, що втілює в собі прагнення до державності та соборності, патріотизм і готовність до самопожертви у випадку потреби захисту Батьківщини, почуття національної самопошани і гідності, історична пам'ять, повага до державних та національних символів та до Гімну України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, повага до Конституції України і до обраних демократично владних чинників, орієнтація власних зусиль на розбудову Української держави та прагнення побудувати справедливий державний устрій, протидія антиукраїнській ідеології, прагнення до розвитку духовного життя українців тощо.

Проведені заходи забезпечували і цей напрямок виховання, а саме: День Знань (Г.Соневицька, О.Томенюк), виготовлення стінгазети «Дрогобич у ньому вся сіль» (О.Томенюк), участь у проєкті «Сіль», відеоролик «Лайфхаки з використанням солі» (О.Томенюк, уч. самоврядування), виготовлення родоводу до Дня міста (Л.Онисько), виховні години «Калейдоскоп визначних памяток Дрогобича» (класні керівники), відеопривітання з нагоди Дня міста Дрогобича (Л.Волотко), відвідування виставки «Franko from A to Z» (Л.Барна), тиждень писемності та мови (кафедра словесності, Н.Удич, Р.Мисишин), урок «Знаю права і змінюю світ» присвячений 75 років ООН (О.Томенюк), виховна година «День прав людини» (О.Сливінська), участь у міському конкурсі «Ні я жива, я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмираю» у номінаціях художнє читання, написання есе, малюнок (

С.Дорик, Г.Швед, Л.Волотко, О.Приріз), участь у міській виставці «Великодній декор» (Р.Бориславський, Л.Волотко), оформлення великоднього дерева «Писанковий розмай» (О.Томенюк, уч.самоврядування), участь у благодійній акції «Великодній кошик для учасника АТО» (Г.Соневицька, О.Томенюк), виховна година «Чорнобиль – пам'ять України» (класні керівники), Всеукраїнський день бібліотек (Я.Шпук), оформлення фотозони з нагоди Дня вчителя (О.Томенюк, учнівське самоврядування), свято «Останнього дзвоника» (Г.Соневицька, О.Томенюк)

Навчання цінностей може бути наперед зумисно продуманим, організованим, отже, складати певну систему, що передбачає послідовне їх роз'яснення і вивчення. Більш організованим таке навчання стає у школі – у формі уроків етики, так званих «інформативних годин» (уроки класного опікуна), бесід, пов'язаних з історичними датами тощо..

Вчителі-предметники та класні опікуни, урізноманітнюючи освітній процес, залучали дітей до участі в гуртках і клубах, екскурсіях і туристичних походах, добродійній діяльності, духовних відправах і громадських вічах, художній самодіяльності, святкуванні релігійних та державних свят тощо. Усі ці форми діяльності помітно розширювали сферу соціальної активності дитини, а отже, можливості самовиховання. Запам'ятаються ліцеїстам і зустріч із священником, обговорення, за круглим столом, творів І.Франка (С.Дорик), виховна година «Твоє ім'я - твій вірний друг» (М.Лавриш), година спілкування «Цикл різдвяних свят» (Н.Удич), «Андріївські вечорниці» (Я.Долгун, Л.Волотко, С.Дорик), бесіда «Сигарети, наркотики, алкоголь – що обирати?» (Л.Волотко), майстерклас по виготовленню новорічних віночків (Л.Пирин), виховна година «Не бійтеся творити добро» (О.Вирста), зустріч друзів «Людина починається з любові» (А.Шийович), круглий стіл «Книжковий Миколай» (С.Дорик), виховна година «Людина починається з добра» (О.Ларіонова), у колі друзів «Старий рік минає» (Н.Файчак), «Прощання зі Старим роком» (Л.Барна), футбольний турнір серед 7, 8 класів (Б.Шпук), виставка-конкурс новорічно-різдвяних прикрас (О.Томенюк, учнівське самоврядування), відвідування парку розваг у місті Трускавець «Активна зима» (Л.Підлиська), «Уроки толерантності» (С.Блищак), відео-привітання до Дня Матері (Л.Волотко), відео-привітання «Матусю! За все, що маю, дякую Тобі» (Н.Файчак), майстерклас та оформлення святкових тістечок присвячений Дню Матері (М.Лавриш), зустріч з майстром манікюру (С.Дорик), конкурс «Greenwich» (О.Дейниченко).

Виховання в ліцеї уваги до власного здоров'я і до здоров'я довкілля – справа не лише одного якогось предмета або вчителя. Всі предмети – так само, як вони виражають цінності моральні, національні, громадські і т. ін., – несли також цінності ставлення людини до власної і спорідненої з нею навколишньої природи. Зміст екоосвіти трактується досить широко і торкається життя та діяльності самої людини, її морально-етичних орієнтацій тощо. Звідси центральною вважається проблема виховання особистості, яка співпрацювала б з природою на основі відчуття власної причетності до неї, в дусі турботи про природу. Шляхом осмислення значущості довкілля ми намагалися прищепити дітям почуття відповідальності і обов'язку перед природою. Особливу роль відіграли: участь у танцювальному флешмобі «Молодь за здоров'я» (О.Томенюк), похід ліцеїстів «Золота осінь» (Г.Соневицька, О.Томенюк, класні керівники), фотоквест до Дня Здоров'я (О.Томенюк), інформаційні заходи «Безпечний інтернет, діти в інтернеті», (вчителі інформатики, О.Томенюк), оформлення фотозони «Осінь у ліцеї» (О.Томенюк), День боротьби зі СНІДом, (О.Томенюк, учнівське самоврядування), фотоквест до Дня Довкілля (О.Томенюк), участь у міській акції «Толока на найдавнішому підприємстві України – Дрогобицька солеварня» (педагогічні працівники), відеоролик щодо проведення акції #екоквітень у рамках місячника довкілля (О.Томенюк).

Екскурсії є однією з форм позакласної діяльності, але за певних умов – можуть виконувати і конкретну функцію у рамках вивчення якогось предмета (ботанічні, краєзнавчі екскурсії тощо). У цьому році було організовано різнопланові екскурсії, а саме: поїздка в музей Кульчиці (С.Дорик), екскурсія у місто Славськ (Л.Онисько), смт.Розлуч (О.Приріз, Л.Барна,

О.Вирста), на гору Захар Беркут (С.Дорик), поїздка у місто Славськ, водоспад Кам'янка (О.Ларіонова), «Музей-заповідник Тустань» (С.Блищак), Н.Файчак), туристична подорож «Замки Закарпаття» (С.Дорик, О.Приріз), відвідини музею І.Франка у Львові (С.Дорик, О.Вирста).

Процес участі учня у позаурочних заходах дає йому можливість ознайомитися з новою інформацією, виконувати якісь обов'язки та вимоги, котрі передбачають вияв саморегуляції і наполегливості, піддає свою діяльність оцінці інших і сам оцінює себе та їх, має справу з різними засобами діяльності, стикається з природою різних стосунків тощо. Як і на уроці, дитина відповідно до загальних засобів діяльності сприймає все це і формує до нього своє ставлення: відбувається об'єктивний природний процес становлення, оцінки, корекції власної моделі поведінки.

Оскільки правові кодекси чи окремі закони теж втілюють у собі морально-етичні вартості, якими живе суспільство, то вивчення їх у ліцеї також є формою системного навчання вартостей. У позаурочній діяльності цьому слугували гурткова робота, індивідуальні заняття психолога, учнівське самоврядування.

Практичний психолог ліцею І.Мітрофанова працювала над проблемою «Створення сприятливих соціально-психологічних умов для формування творчої самоактуалізованої особистості.»

Протягом 2020-2021 навчального року нею була проведена діагностична робота, за допомогою якої вивчалися здібності дітей, особливості поведінки, потреби учнів, вивчались гаджетозалежність, прояви насильства серед учнів, сімейне насильство, проводилась профорієнтація старшокласників та вивчались ціннісні орієнтації учнів. Вивчався стан адаптації дітей до навчання у гімназії у 5 класах, причини можливих випадків дезадаптації. Аналізувався психологічний клімат у класних колективах, чи комфортно навчатись учням у класах.

Велика увага приділялась консультативній роботі учнів, батьків, педагогів.

Проводились виховні години, з елементами тренінгу, «Дружба у нашому житті» для уч.5кл., «Цінності нашого життя», з учнями середніх класів, а для старшої ланки «Між нами дівчатами», «Повага один до одного» тощо.

Щодо профілактики шкідливих звичок, то проводились виховні години на тему «Твоє життя – твій вибір», анкетування, щодо вивчення uzалежнень учнів.

Вивчалась успішність учнів, позитивні і негативні моменти на дистанційному навчанні.

Були розроблені різноманітні пам'ятки для дітей, батьків, педагогів, зокрема, пам'ятка «Як поводитись під час ЗНО» для учнів та поради батькам при підготовці випускників до ЗНО, пам'ятка батькам та учням, щодо складання підсумкової атестації, пам'ятка для учнів «Зупинимо булінг разом».

Велику увагу приділялось проблемі булінгу та кібербулінгу серед учнів. Були проведені виховні години для учнів «Не_ведусь: я знаю, як спілкуватись в інтернеті», «Що таке боулінг?», проводилось анкетування «Що я знаю про булінг?».

Брала участь у методичному об'єднанні класних керівників, щодо профорієнтаційної роботи серед учнів випускних класів.

Надавалася консультативна, діагностична, профілактична робота з дітьми певних соціальних категорій.

Проводились заняття за програмою «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція.».

Важливим аспектом самоорганізації дитини є учнівське самоврядування, що є універсальною формою організаторської діяльності, яку можна вважати способом організації життя шкільного колективу та чинником творчої самореалізації особистості. Через залучення учнів до діяльності учнівського самоврядування відбувається підготовка майбутніх активних громадян держави.

У 2020-2021 навчальному році було використано усі сприятливі умови для розвитку та формування особистісних здібностей кожного учня. Реалізація основних завдань і принципів виховання здійснювалася шляхом планової організації органів учнівського самоврядування ліцею. Протягом року реалізовувалися завдання: розвиток лідерської позиції; формування навичок співпраці в команді; стимулювання творчої і соціальної активності та ініціативи; формування творчості, креативності. Значна увага приділялася мотиваційному аспекту.

Протягом року в ліцеї проводилися заходи по відзначенню пам'ятних дат, вшануванню видатних українців, Дня Соборності України, вшанування пам'яті Героїв Крут, Дня Пам'яті Небесної сотні тощо. Традиційними стали проведення святкувань Дня української писемності та мови, День Вишиванки, проведення Шевченківських днів також були проведені різноманітні благодійні акції: «Людина починається з добра», «Допоможи птахам узимку», «Допоможу учаснику АТО», «Запали свічку пам'яті», презентація «Тіні Чорнобиля».

Здобувачі освіти брали участь у квестах, виставках («Ялинковий чобіток», «Писанковий розмай») та тематичних тижнях. Виготовлення буклетів на екологічні теми формувало в учнів гармонійне співіснування з природою та зв'язок з національними традиціями. Підготовка відеороликів сприяла розвитку естетичної культури, мислення та почуттів засобами художніх образів різних видів мистецтва, розвивало художньо-естетичні емоції, смаки, навички розробок та участь в творчих мистецьких проєктах.

Метою учнівського самоврядування є спільна колективна творча справа, яка об'єднує навколо себе максимальну кількість учасників, дає можливість кожному спробувати свої сили, розкрити здібності і можливості.

Цілеспрямована робота, педагога організатора п.О.Томенюк, допомагала згуртувати учнів, сприяла самореалізації їх здібностей та організовувала їх позаурочне життя.

Серед низки проблем, які сьогодні долаємо на шляху до нової системи освіти і виховання, і щодо яких маємо чимало суперечок, є визначення того, як ця система трактуватиме цінності нашої нації. Це проблема змісту виховання. Очевидним є те, що сучасна система українського виховання має формуватися як система національна. В широкому сенсі вона передбачає привласнення людиною тих вартостей, завдяки яким живе народ і завдяки яким українська нація вирізняється поміж інших. Як зазначав К.Ушинський, нація – це сукупність різноманітних ознак душі, розуму й тіла, що виражається в характері, поведінці, способі мислення, психології людини.

Значною віхою в розвитку управлінської теорії був і залишається процесуальний підхід, який спрямований на досягнення цілей і розглядається як сума взаємопов'язаних дій – функцій управління, а кожна з функцій – як комплекс однорідних (елементарних) операцій, процедур.

Робота практичного психолога

Психологічна служба школи створювала умови для саморозвитку учнів, організовуючи діяльність педагогів і батьків на основі принципів гуманізму, взаємодії, співробітництва, позитивного сприйняття і прийняття особистості, конфіденційності, особистісно-зорієнтованого підходу з урахуванням індивідуальних особливостей.

Основною задачею соціально-психологічної служби було і залишається створення сприятливих соціально-психологічних умов для формування творчої самоактуалізованої особистості.

Психологічна служба школи в своїй професійній діяльності керується Законом України “Про освіту”, Конвенцією ООН про права дитини, Правилами внутрішнього розпорядку школи, «Положенням про психологічну службу України».

У 2020/2021 навчальному році робота психологічної служби ліцею імені Богдана Лепкого була націлена на реалізацію наступних завдань:

- здійснення особистісно-орієнтованого підходу до учнів, який передбачає розвиток творчих здібностей учнів, індивідуалізацію їх навчання з урахуванням інтересів і нахилів;
- створення належних умов для адаптації 5-х класів до навчання у школі II ступеню;
- продовження роботи щодо формування в учнів навичок здорового способу життя та його збереження;
- психологічне супроводження освітньої діяльності, спрямованої на розвиток творчої особистості шляхом підвищення ефективності індивідуальної роботи з учнями різного інтелектуального розвитку та дітьми, які потребують постійного педагогічного впливу і корекції.
- психологічне забезпечення зростання професійної компетентності педагогів на основі впровадження досягнень передового педагогічного досвіду та психолого-педагогічної науки;
- психологічне супроводження профільного навчання;
- реалізація індивідуальних запитів педагогів, дітей, батьків щодо психологічної допомоги;
- профілактика булінгу та насильства в учнівському і сімейному середовищах.

У 2020/2021 навчальному році було проведено:

Психологічне вивчення рівня адаптації учнів 5-х класів:

МЕТА:

1. Визначення рівня психологічної готовності учнів до навчання в школі II ступеня;
2. Вивчення рівня адаптації та можливих причин дезадаптації учнів.
3. Вивчення мотиваційної сфери учнів.

Дослідження було проведено в вересні – жовтні 2020 року. В обстеженні взяли участь 56 учнів.

РЕЗУЛЬТАТИ:

98,2 % обстежених учнів подобається навчатись у ліцеї ім.Б.Лепкого

37% учнів комфортно почувають себе під час навчання, 25% - весело, 25% - спокійно. 7% опитаних учнів відчувають тривогу і самотність, 5,5% - не відчувають зацікавленості до навчання.

Більшість учнів, а саме 76,8% раді, що навчаються у цьому закладі освіти, 3,6 % учнів хотіли б повернутись у свій попередній заклад освіти, 19,6% учнів - байдуже, в якому закладі освіти навчатись.

Більшість дітей почувають себе комфортно у своїх класних колективах. У класах панує дружні відносини, взаєморозуміння, взаємопідтримка, повага один до одного

92% обстежених учнів особистісно адаптовані до внутрішнього та навколишнього світу, а значить, мають належний рівень емоційно-психологічної налаштованості на навчальний процес, міжособистісні стосунки, позитивне самосприйняття.

7% обстежених учнів дещо неадаптовані (тобто у них існує деяка невідповідність між цілями та результатами своєї діяльності, яка не справляє психотравмувального впливу на особистість).

Психологічне вивчення учнів 9-х класів:

1. Вивчення рівня розвитку пізнавальної сфери учнів.
2. Вивчення навчальних інтересів учнів та побажань щодо подальшого навчання.
3. Надання допомоги учасникам навчально-виховного процесу (педагогам, учням, батькам) у підготовці до вибору профілю навчання .

Обстеження проведено в грудні 2020 року. В обстеженні взяли участь 71 учень.

Крім того, у ліцеї ім. Б.Лепкого розпочато моніторинг «Особистісна адаптованість учнів 5 – 11 класів до внутрішнього та навколишнього світу», що дозволяє проводити відстеження емоційно-психологічної налаштованості учнів на розвивальну міжособистісну взаємодію, визначення їхньої внутрішньої комфортності і гармонійності в контактах із найближчим довкіллям, наповнення освітньої діяльності позитивним ставленням та установками, вчасно втручатися та вносити необхідні корективи.

РЕЗУЛЬТАТИ:

1. 86 % обстежених учнів особистісно адаптовані до внутрішнього та навколишнього світу, а значить, мають належний рівень емоційно-психологічної налаштованості на навчальний процес, міжособистісні стосунки, позитивне самосприйняття.

11% обстежених дещо неадаптовані (тобто у них існує деяка невідповідність між цілями та результатами своєї діяльності, яка не справляє психотравмувального впливу на особистість).

3% учнів дезадаптовані (у цих учнів існує певна дисгармонія між цілями і результатами діяльності, що є джерелом психічної напруги, внутрішнього дискомфорту і нестабільності перебігу психічних процесів – страх, депресія).

2. Проблемні поля визначались у 4 сферах і розподілились таким чином:

«школа» - 59 учнів (26%),

«самоприйняття» - 19 учнів (8%),

«оточення (поза школою)» - 10 учнів (4%),

«сім'я»- 7 учнів (3%).

3. Проблеми учнів в сфері «школа» розподілились таким чином:

- ставлення до уроків – 69% (учнів, які пов'язують свої проблеми із школою),
- ставлення до школи та її вимог – 32%,
- ставлення до класного керівника – 17%,
- ставлення до вчителів – 12%.
- ставлення до однокласників – 7%.

За результатами дослідження проведено індивідуальні консультації для учнів, класних керівників, адміністрації.

Протягом навчального року здійснено психологічний супровід:

- управлінської діяльності (анкетування учнів в ході шкільних перевірок стану викладання природознавства, математики та хімії);
- обдарованих учнів;
- учнів із сімей пільгових категорій;
- учнів, які навчаються за новим Державним стандартом

План роботи психолога щодо психологічного супроводу навчально-виховного процесу ліцею ім. Б.Лепкого виконаний повністю.

Проаналізувавши результати психологічних досліджень у 2020/2021 навчальному році, можна виділити актуальні проблеми, які потребують вирішення у 2021/2022 навчальному році:

1. Здійснювати психологічний супровід освітнього процесу в 5 класі, проводити відстеження розвитку розумової сфери дітей (в разі необхідності проводити корекційно-розвивальну роботу), процесу адаптації п'ятикласників до навчання в школі II ступеня, надавати допомогу вчителям щодо будування розвивального компоненту уроків.
2. Під особливий контроль педагогів і батьків взяти дітей з високими потенційними можливостями, проводити роботу щодо реалізації цими дітьми своїх можливостей. Продовжити психологічний супровід дітей даної категорії, проводити тренінгові заняття щодо розвитку впевненості в собі та мотивації досягнень.
3. Психологу здійснювати супровід освітнього процесу в 9 класі, надавати допомогу всім його учасникам щодо вибору профілю подальшого навчання.
4. Проводити роботу з дітьми, схильними до правопорушень;
5. Здійснювати вивчення взаємостосунків у класних колективах;

6. Вивчення конфліктних ситуацій у системі «вчитель-учень», «учень-учень», «учень-батьки»;
7. Особливу увагу приділяти проблемі булінгу в учнівському середовищі;
8. Працювати над умінням для учнів, педагогів та батьків бути стресостійким у сучасних умовах.

Охорона праці

Робота педагогічного колективу ліцею з охорони праці організована згідно із Законом України «Про охорону праці» та Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (26.12.2017 № 1669).

Стан роботи з охорони праці, виробничої санітарії під час освітнього процесу в ліцею знаходиться під щоденним контролем адміністрації ліцею.

Стан роботи з охорони праці, виробничої санітарії під час навчально-виховного процесу в ліцею знаходиться під щоденним контролем адміністрації ліцею.

На початок 2020/2021 навчального року були оформлені всі необхідні акти-дозволи на проведення навчальних занять у кабінетах і приміщеннях підвищеної небезпеки, дозвіл на експлуатацію харчоблоку, акт санітарно-технічного стану ліцею.

На засіданні педагогічної ради (протокол № 14 від 30.08.2019 року) затверджено річний план роботи ліцею на навчальний рік, де передбачено розділ «Заходи з охорони праці». Посадові обов'язки працівників, інструкції з техніки безпеки з блоком питань з охорони праці й безпеки життєдіяльності є в наявності. Інструкції складено згідно з Положенням про розробку інструкцій з охорони праці.

У наказі по ліцею від 21.07.2021 року № 134-о «Про охорону праці та дотримання правил техніки безпеки у 2020/2021 навчальному році» передбачено відповідальних за організацію роботи з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу та в позаурочний час, попередження дитячого травматизму, відповідальних за електрогосподарство й пожежну безпеку в школі тощо. Наказом по ліцею від 16.08.2018 №153-о «Про затвердження інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності учнів» були затверджені нові інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності учнів.

У ліцеї необхідні журнали реєстрації всіх видів інструктажів із питань охорони праці працівників і учнів школи. Відпрацьована програма вступного інструктажу з охорони праці для працівників ліцею.

Організація роботи з охорони праці контролюється директором ліцею. Вона включає: постійний контроль за навчанням з охорони праці; перевірку знань педагогів відповідно до інструкції та листа МОН України «Про вивчення правил охорони праці працівниками освіти»; контроль за організацією й періодичним проведенням занять з охорони праці з усіма категоріями працівників ліцею та учнями; систематичний контроль за проведенням різного роду інструктажів; контроль за розробкою й правильним оформленням інструкцій із техніки безпеки; організацію роботи комісії для оформлення актів-дозволів на використання спортивних залів, майданчиків, майстерень і контроль за її діяльністю; контроль за виконанням наказів відповідно до Закону України «Про охорону праці». У ліцеї створена й постійно діє комісія з питань охорони праці та з трудових спорів. Така система контролю адміністрації ліцею у співпраці з профспілковим комітетом дає можливість цілеспрямовано вирішувати питання безпеки й життєдіяльності колективу.

Відповідно до Законів України «Про охорону праці» та «Про колективні договори й угоди» між дирекцією школи й профспілковим комітетом підписаний Колективний договір, у якому

визначені обов'язки сторін щодо організації безпечних і нешкідливих умов праці, а також умови реалізації працівниками ліцею своїх прав і соціальних гарантій на охорону праці.

До уваги було взято: пропозиції працівників, аналіз стану робочих місць, стан виробничого травматизму, професійних захворювань. Крім того, було розроблено актуальні заходи щодо поліпшення безпеки умов праці на робочих місцях.

Питання охорони праці обговорювалися на засіданні педради, нарадах при директорові.

Для зниження впливу шкідливих факторів на життя та здоров'я працівників, учнів ліцею в кабінетах фізики, інформатики, хімії, майстернях, спортзалі передбачено проведення інструктажів – вступного та перед початком лабораторних і практичних робіт. У цих кабінетах на видному місці є інструкції та пам'ятки з техніки безпеки й охорони праці. Закуплені вогнегасники і розташовані в доступних місцях по ліцею.

Питання безпеки життєдіяльності учнів під час канікул постійно обговорювалися на батьківських зборах, інструктивно-методичних нарадах.

Формування навичок безпечної поведінки, збереження та зміцнення здоров'я учнів – це основний напрям роботи ліцею. З цією метою в ліцеї з 5-го по 11-ті класи вивчаються Правила дорожнього руху, проводяться місячники безпеки руху, створено загін юних інспекторів дорожнього руху. Загін ліцею ЮІДР щорічно успішно виступає на районному конкурсі загонів ЮІР. Успішним є поєднання роботи з охорони життя й здоров'я з проведенням занять із цивільної оборони та надзвичайних ситуацій, відпрацюванням елементів евакуації учнів з ліцею. Випускаються плакати на різні теми («Куріння та наше здоров'я», «Світ проти СНІДу», «Наш організм і наркотики», «Як захиститись від коронавірусу» та ін.). Розроблено інструктажі з техніки безпеки та охорони життя для учнів під час канікул і святкових днів. Класними керівниками проводяться бесіди з учнями з безпеки життєдіяльності.

Учні 5—10-х класів пройшли медичний огляд лікарями-фахівцями. Періодично учні 5—10-х класів проходять перевірку на педикульоз.

Постійно здійснюється контроль за роботою системи забезпечення нормального функціонування будівлі ліцею. Закуповуються необхідні миючі засоби для дотримання належного санітарно-гігієнічного стану ліцею.

Але поряд з тим простежуються і недоліки у роботі з даного питання, а саме:

- не всі учителі систематично чергують у коридорах під час освітнього процесу;
- не в усіх навчальних кабінетах є аптечки;
- не в повній мірі виконуються ті норми, що потребують постійного фінансування (забезпечення працівників спецодягом та ЗІЗ, закупівля миючих засобів, засобів гігієни тощо).

У наступному 2021/2022 навчальному році слід направити зусилля педагогічного колективу та адміністрації ліцею на усунення зазначених недоліків.

Безпека життєдіяльності учнів

Упродовж 2020/2021 навчального року однією з задач роботи ліцею була робота з охорони життя та здоров'я учнів, попередження дитячого травматизму.

Робота з питань запобігання дитячого травматизму в школі здійснювалася у відповідності до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дорожній рух»,

Кодексу цивільного захисту України, «Про охорону дитинства», Указу Президента України від 20.11.2007 № 1121 «Про невідкладні заходи із забезпечення дорожнього руху», постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 № 270 «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру», «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 № 563 (назва із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20.11.2006 № 782), «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2001 № 616, листів Міністерства освіти і науки України від 26.05.2014 №1/9-266 «Про використання Методичних матеріалів «Вимоги безпеки під час канікул», від 16.06.2014 №1/9-319 «Про використання Методичних матеріалів щодо організація навчання і перевірки знань, проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в загальноосвітніх навчальних закладах» та інших нормативно-правових документів.

З метою забезпечення реалізації державної політики в галузі охорони дитинства, проведено аналіз стану профілактичної роботи з питань безпеки життєдіяльності та охорони життя і здоров'я дітей, запобігання всім видам дитячого травматизму у навчальному закладі за 2020/2021 навчальний рік. За результатами аналізу з'ясовано, що систему роботи педагогічного колективу школи з попередження дитячого травматизму складають:

- планування та проведення профілактичних бесід з усіх видів дитячого травматизму класними керівниками з відповідною їх фіксацією в класних журналах та учнівських щоденниках;
- проведення вступного інструктажу учнів на початку навчального року;
- проведення первинних (вересень, грудень, травень) та цільових і позапланових інструктажів учнів у разі необхідності;
- організація позакласних виховних заходів з попередження дитячого травматизму;
- залучення спеціалістів до проведення профілактичної роботи;
- організація роботи клубів «Юний інспектор дорожнього руху», «Юний пожежник»;
- профілактична робота з батьками щодо попередження дитячого травматизму у побуті;
- призначення відповідальних за безпеку дітей під час навчально-виховного процесу та проведення позакласних заходів;
- розгляд та аналіз питань попередження дитячого травматизму на засіданнях педагогічних рад, нарадах при директорові, засіданнях методичних об'єднань класних керівників, нарад при заступнику директора по виховній роботі;
- контрольна-аналітична діяльність адміністрації щодо роботи педагогічного колективу з попередження дитячого травматизму.

В методичному кабінеті систематизовано законодавчі, нормативні, інструктивні документи з питань запобігання дитячого травматизму. Інформація з даного питання своєчасно і повністю доводиться до учасників навчально-виховного процесу на нарадах при директорові, засіданнях методичних об'єднань, батьківських зборах тощо.

З метою ефективної організації роботи з попередження дитячого травматизму в школі видано накази:

- від 27.08.2020 № 191-о «Про організацію роботи з охорони життя і здоров'я учнів та попередження дитячого травматизму у 2020/2021 навчальному році»
- від 22.10.2020 № 272-о «Про безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу під час осінніх канікул 2020/2021 навчального року»
- від 13.12.2020 № 301-о «Про дотримання правил охорони праці, пожежної безпеки життєдіяльності під час проведення новорічних та різдвяних свят 2020/2021 навчального року»
- від 22.12.2020 № 329-о «Про безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу під час зимових канікул 2020/2021 навчального року»
- від 27.12.2020 № 343-о «Про результати роботи з учнями щодо попередження травматизму за I семестр 2020/2021 навчального року»
- від 12.03.2020 № 47-о «Про безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу під час весняних канікул 2020/2021 навчального року»
- від 22.05.2020 № 98-о «Про безпеку життєдіяльності учасників освітнього процесу під час літніх канікул 2020/2021 навчального року»

Питання попередження дитячого травматизму були розглянуті на:

- педраді - «Про попередження дитячого травматизму на період літніх канікул 2021 року»
(травень, протокол № 12);
- малих педагогічних радах – «Про стан роботи з попередження дитячого травматизму»
(листопад, протокол № 2)
- нарадах при директорові – «Про попередження дитячого травматизму під час організації навчально-виховного процесу» (вересень); «Про попередження дитячого травматизму в період осінніх канікул 2020 року» (жовтень); «Про роботу ліцею по застереженню від дитячого травматизму в період зимових канікул 2020/2021 навчального року» (грудень); «Про попередження дитячого травматизму на період весняних канікул 2021 року» (березень); «Про підсумки роботи школи з попередження дитячого травматизму за 2020/2021 навчальний рік» (травень);
- нарадах при заступникові директора з навчально-виховної роботи – «Про організацію роботи з попередження дитячого травматизму» (вересень); «Про попередження дитячого травматизму у I-у семестрі 2020/2021 навчального року» (грудень); «Про роботу з попередження дитячого травматизму» (березень); «Про підсумки роботи з попередження дитячого травматизму за 2020/2021 навчальний рік» (травень);
- засіданні методичного об'єднання класних керівників 5-11 класів (вересень, протокол № 1)
- інструктивно-методичних нарадах з виховної роботи;
- класних батьківських зборах, про що є відповідні записи у протоколах батьківських зборів.

Моніторинг випадків дитячого травматизму за навчальний рік:

Місяць	Всього випадків травматизму	Травмовано під		Травмовано в позаурочний час	
		час <u>навчально-виховного процесу</u>			
		Урок, <u>заняття</u>	На перерві, інше	Дорожньо-транспорті пригоди	Побутові <u>випадки</u>
вересень	3	2	0	0	1
жовтень	1	0	1	0	
листопад	3	1	1	0	1
грудень	2	1	0	0	1
січень	1	0	0	0	1
лютий	1	1	0	0	
березень		0	0	0	
квітень	1	0	1	0	0
травень	6	3	0	0	3

II. Здійснення профілактичної роботи в ліцеї

Слід зазначити, що в закладі створені безпечні умови для навчання та виховання учнів. Учасники освітнього процесу в цілому дотримуються санітарно-гігієнічних вимог та вимог безпеки під час проведення уроків та позакласних заходів. Відповідно до нормативних вимог з учнями проводилися інструктажі з техніки безпеки на уроках фізики, хімії, інформатики, трудового навчання, фізичного виховання, при організації екскурсій, культпоходів, ігор, індивідуальні бесіди тощо.

Одним із шляхів запобігання наявних негативних факторів та подолання їх наслідків, практичної реалізації завдань, визначених у державних документах, є впровадження в навчальний процес курсу «Основи здоров'я» (5-9 кл.), програма якого визначається практичним спрямуванням, передбачає формування основних моделей безпеки під час виникнення побутових, природних, техногенних надзвичайних ситуацій. Учні та працівники школи систематично проходять медичний огляд.

Адміністрацією ліцею проводився облік екскурсій та поїздок учнів школи, а бесіди з попередження дитячого травматизму, які проводили вчителі перед екскурсіями та позашкільними заходами, реєструвалися в окремому журналі інструктажів.

Під час відрядження учнів на олімпіади, екскурсії, змагання, конкурси наказом директора ліцею призначались вчителі, відповідальні за збереження життя та здоров'я цих дітей, контролювалося виконання цих наказів.

Робота з попередження усіх видів дитячого травматизму проводилась класними керівниками систематично. В календарних планах з виховної роботи є окремий розділ з попередження дитячого травматизму. Класні керівники регулярно проводили бесіди, тематичні класні години з профілактики травмування учнів. Усі бесіди та інструктажі фіксувались в класних журналах, журналах з охорони праці та безпеки життєдіяльності учнів.

Для удосконалення профілактичної роботи щодо запобігання дитячого травматизму серед учнів класними керівниками було проведено комплекс бесід:

- правила дорожнього руху;
- [правила протипожежної безпеки](#);
- запобігання отруєнь;
- правила безпеки при користуванні газом;
- правила безпеки з [вибухонебезпечними предметами](#);
- правила безпеки на воді;
- правила безпеки користування електроприладами, при поводженні з джерелами електроструму.

Крім того, класні керівники провели додаткові бесіди з учнями з попередження всіх видів травматизму [перед початком осінніх](#), зимових, весняних та літніх канікул, оформлені Пам'ятки для дітей та їх батьків.

Під постійним контролем класних керівників знаходиться відвідування ліцею учнями. Причини пропусків занять негайно з'ясовуються, підтримується постійний зв'язок з батьками.

Питання профілактики дорожньо-транспортного дитячого травматизму, охорони життя і здоров'я учнів, відповідальності батьків за дотриманням контролю за дітьми в позаурочний час були обговорені на батьківських зборах у вересні, грудні, травні 2020/2021 навчального року.

Питання стану роботи в ліцеї щодо профілактики та запобігання всіх видів дитячого травматизму було заслухано на малій педагогічній раді.

В ліцею була спланована та проводилась позакласна робота з питань безпеки життєдіяльності учнів. Вчителями використовувалися різноманітні форми роботи з даного питання: [предметні тижні](#), бесіди, лекції, усні журнали, рольові ігри, [конкурси та вікторини](#), виступи агітбригад, конкурси плакатів та малюнків, [рефератів](#), екскурсії до пожежно-технічної виставки:

- конкурс малюнків «З вогнем погані жарти»;
- усний журнал «Хто наші вороги»;

- диспут «Шкідливі звички чи життя у своє задоволення»;
- ігрові вікторини щодо запобігання дитячого травматизму під час канікул;
- зустрічі з наркологом «Тютюн, алкоголь, наркотики – вороги людства»;
- конкурс малюнків «Друзі світлофорика»;
- вікторини «Рух на дорогах»;
- практичні заняття «Перша допомога потерпілому в ДТП»;
- практичні заняття членів загону ДЮП «Будь обережним з вогнем!»;
- виступ агітбригади юних інспекторів руху «Подорож до Країни дорожніх знаків»;
- виховний захід «Червоний, жовтий, зелений»;
- конкурс знавців [правил дорожнього руху](#)

Вчителями проведено профілактичні бесіди за темами: „Небезпека вдома і на вулиці», «Основні правила поведінки в громадських місцях та транспорті», «Наодинці вдома», «Правила дорожнього руху», «Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами», «Правила поведінки з газом», «Правила поведінки з вогнем», «Правила поведінки на воді та біля водоймищ», «Обережно! Ожеледиця», «Правила дорожнього руху», «Здоров'я – як його зберегти», «Гігієна та чистота – це мої друзі», «Я обираю здоровий спосіб життя», «Азбука безпечної дороги», «Місце зупинки громадського транспорту – зона підвищеної небезпеки», «Здорові діти – майбутнє нації», «Жити в світі де є ВІЛ»; «СНІД стосується кожного», «Права свої ти добре знай, обов'язки не забувай».

У навчальних кабінетах та інформаційно-виховному центрі оформлено куточки щодо профілактики всіх видів дитячого травматизму та оновлено стенд «За здоровий спосіб життя».

В ліцеї працювали загони ЮІР і ДЮП. Систематично проводилися засідання активів загонів, практичні заняття на теми «Відповідальні пішоходи» (5-6 кл.), «Перехрестя! Будь уважним!» (7-11 кл), лекторська група виступала перед учнями закладу за такими темами: «Знаючи дорожніх знаків», «Будь обережним з вогнем» тощо.

Питання профілактики всіх видів дитячого травматизму серед учнів обговорювалися на батьківських зборах. Класні керівники залучали батьків [до проведення екскурсій](#), культпоходів з метою запобігання випадкам дитячого травматизму.

Велись журнали обліку нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу з учнями, в побуті та мікротравм, журнали реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з БЖД у навчальних кабінетах і класних кімнатах та кабінетах хімії, фізики, інформатики, майстернях з обслуговуючої та технічної праці, спортзалі. У вище зазначених приміщеннях розміщені правила техніки безпеки, затверджені директором ліцею.

На поверхах ліцею та в навчальних кабінетах розміщені плани евакуації учнів на випадок виникнення пожежі, затверджені згідно вимог. Класні керівники на виховних годинах нагадували учням про шляхи евакуації із приміщення ліцею, план дій у випадках виникнення пожежі, надзвичайних ситуацій.

Учителі вели чергування під час перерв на поверхах та підвір'ї ліцею. Їм у цьому допомагали чергові учні по ліцею. Був складений графік чергування класів на навчальний рік та графік чергування вчителів та адміністрації ліцею, в обов'язки яких входять підтримка дисципліни на перервах та запобігання травмування учнів.

У вересні, грудні 2020 року та травні 2021 року заступником директора з навчально-виховної роботи Соневицькою Г.Я. було перевірено:

- журнали інструктажу з техніки безпеки для учнів у навчальних кабінетах, кабінетах фізики, хімії, біології, технічної та обслуговуючої праці, спортивній залі;
- наявність записів у класних журналах з БЖД та щоденниках учнів про проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності;
- ведення у класних журналах сторінок «Додаткові бесіди».

Під час перевірки було виявлено:

1. У наявності є всі перелічені журнали.
2. У кабінетах фізики, хімії, біології, технічної та обслуговуючої праці, інформатики, «Захист Вітчизни», спортивній залі наявні інструкції з техніки безпеки. В усіх навчальних кабінетах є правила поведінки в кабінеті.
3. У класних журналах у наявності вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності.
4. Класними керівниками ведуться сторінки журналу «Додаткові бесіди з попередження дитячого травматизму» згідно методичних рекомендацій.

Комісія, на чолі із завгоспом школи Царем О., перевіряла наявність працюючих електроламп, справність електроприладів, безпечність шкільних козирків, кріплення шаф, дошок, спортобладнання. Було замінене скло у вікнах, перевірені замки на запасних виходах.

Та поряд з цим в роботі з питань застереження дитячого травматизму є певні недоліки. Так, під час перерв учні 5 - 7 класів поводяться травмонебезпечно (бігають по коридору та сходах школи, перегинаються на перилах сходів), про що неодноразово отримували попередження. З цих питань проводилися класними керівниками додаткові бесіди.